

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollar. Hi-
detések díjazásában szerint. Az
"KELET" az erdélyi és bán-
vidéki egypártos napilapja. Cik-
keink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jamber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
veseri Ernő, Str. Matei Millo 7.

Ára 5 lei

Péntek, 1934 március 23.

5694. ÉV XVII. ÉVF.
NISZAN 7. 67 SZÁM.

Gyűjtogató a szenátusban?

A szenátus épületében, egyik mellék-
helyiségbe visszahúzódva gyanus fiatal-
embert találtak.

Normális körülmények között egy ily
felfedezés nem váltott volna ki különö-
sebb emóciókat.

Lehetséges utóvégre, hogy véletlen foly-
tán került oda, vagy akár az, hogy munká-
nkénti létére az alvó hónapok ottho-
nában keresett magának nyugalmat.

A mai időkben azonban egy ilyen lelet
feltűnést kelt.

Mit akart a fiatalember a szenátussal
kezdeni?

"Dreptatea" is felteszi a kérdést: Csak
nem Van der Lubbenek egy romániai
alteregójáról van szó?

A lap mindenesetre megnyugtató ol-
vasóit.

Veszedelem akkor sincs, ha története-
sen fényleg Van der Lubbe árnyéka ki-
sértett a bucaresti szenátus helyiségei-
ben.

Mert Göring nélkül Van der Lubbe
nem jelent veszedelemet, Göring nélkül
nem foghat tüzet egy ilyen épület, mint
ahogyan nem fogott tüzet a Reichstag
sem.

Éz is cémbic csupán?

Egy biztosítási peren keresztül nagyon
érdekes fény esik az év eleji németorszá-
gi eseményekre. 1934 februárjában a
pomernániai Arnswaldeban a zsidó lakos-
ság súlyos bántalmakat szenvedett. Az
okozott kárt egyes német biztosító vállá-
latoknak kell megtéríteniük, akik viszont
svájci vállalatoknál vannak viszontbiz-
tosítva.

A német biztosítók most a következő
jelentést küldték Genfbe követelésük igaz-
olására és alátámasztására:

"Február 24-én este Arnswalde vala-
mennyi zsidó lakosát, zsidó üzétét, a zsi-
dóságát és a zsidó felekezeti intézménye-
ket egyszerre, mint egy adott jelre, köve-
kkel kezdték bombázni. Több zsidó
lakásba revolverrel löttek be ablakon és
ajtón keresztül.

Egyetlen zsidó lakásban nem maradt
ép ablak.

Ezzel egyidejűleg a rohamcsapatokhoz
tartozó támadók behatoltak a zsidó hit-
község házába, a templomba és a rabbi
lakásába, összerombolták a templom be-
rendezését, kioltották az örök mécsesét,
szétverték és bemocskolták a szent köny-
veket.

A zsidó lakosságot egész éjszaka pél-
dátlan terrortal tartották rettegésben,
ugyhogy másnap a legtöbb zsidó lakos
elmenekült Arnswaldból, minden tulajdo-
nukat hátrahagyva, hogy soha többé
vissza ne térjenek".

A jelentés még azt is hangsúlyozza,
hog az okozott kár igen magas és hogy
a támadók közül a hatóságok eddig egyet
lenegyet sem fogták el.

Egy hasonló, a viszontbiztosító társa-
sághoz intézett másik német jelentés
ugyancsak ilyen progromszerű kilengé-
sekről ad hiteles beszámolót Neuwedel-
ben, ahol a zsidó lakosságot testileg is
súlyosan bántalmazták.

Kíváncsiak vagyunk, hogy a német
biztosítótársaságok fenti hivatalos és üz-
leti jelentését hogyan könyvelik el a ma-
gas hitlerista hatóságok?

Vajon ezek is Razaarúló rémhírterjesz-
tők művei csupán, akik diszkreditálni
akarják Németországot a külföldön?

S ha igen, akkor miért nem csukják
eme intézetek vezetőit is koncentrációs
táborokba?

Valószínűleg azért, mert ezek a „rém-
hírek" üzleti érdekből változtak át meg-
bízható beismerésekké.

És az üzlet a mai Németországban is
előtte jár a nemzeti érdekeknek.

Nem is előtte jár: azonos vele.

Goga, lapjának fel- függesztése miatt interpellált a kamarában

**Kicenzurázott sorok közléséért függesztették fel
a Tara Noastrát**

Ma kerül parlament elé az új államvédelmi törvény

Bucuresti, március 22. A kamara
mai ülésén Cazacenco többségi szó-
ljal fel elsőnek és rámutat arra, hogy
Beszarábiában tizezre vannak em-
berek, akiknek nincsen állampolgársá-
guk, köztük a legtöbben szegény föld-
műves emberek.

Algiurescu többségi kéri, hogy a bu-
kovinaiak számára, akik nagyon szor-
gények, kukoricát osszanak szét támog-
tásképpen.

Magura földművelésügyi alminiszter
igértet tett errenézve.

Ezután Petrovici Goga-párti megin-
terpellálja a belügyminiszterünöt a
Tara Noastra című lap megjelenésének
felfüggesztésére vonatkozólag. Rámu-
tat arra, hogy ez a lap nem tett egye-
bet, mint néhány olyan sort közölt,
amelyet előzőleg kihuzott a cenzura.
A cenzurát kritizálja és kijelenti, hogy
annak tulkapasai már-már elviselhe-
tetlenek.

Goga megindokolja, miért szükséges
hogy a sinaiai merénylők póra a nagy
nyilvánosság előtt folyjon le. Azt mond-
ja, lehetséges, hogy a merénylőket fel-
mentik és lehetséges, hogy elítélik. A
közönségnek pedig okvetlen tudnia
kell, hogy miért mentették fel, vagy
miért itélték el.

Mavrodí miniszterelnökségi almi-
niszter kijelenti, hogy ebben a kérdés-
ben nem lehet szolidáris a felszólalók-
kal. A cenzurára okvetlen szükség van.

Iamandi bejelenti, hogy a Tara
Noastra megjelenésének felfüggesztése
miatt nincsen miért lázongani, mert
ez a lap háromszor hibázott már, ne-
gyedszer figyelmeztetést kapott a cen-
zura részéről, amihéz azonban nem
alkalmazkodott. Kijelenti, hogy Goga,
amikor ő belügyminiszter volt, egyszer-
riien elkönfiskálta a lapokat.

— Önök most rendszerre teszik a cen-
zura elleni felszólalásokat — mondotta

Iamandi — a kamara pedig türelemmel
hallgatja önöket. Nekünk meg kell véde-
nünk a közrendet, amit önök megzavar-
tak. Önök politikai tőkét akarnak ková-
csolni az eseményekből. Ami pedig a had
bíroságot illeti, önök azt is politikai tő-
kévé akarják változtatni. Minduntalan
támadják az aktív minisztereket. Önök
bizonyos konjunkturákat akarnak kihasz-
nálni.

TFics Joan gogista fel akar szólalni,
a többségnek lehurrogják.

Ezután Petrovici a restaurációról be-
szól, liberális cézzal.

A korona és a liberális párt
Iamandi: Ön nyitott kaput döngtet. A
korona és a liberális párt közötti kapcsola-
tatók végtelenen tisztázva vannak. Mi a
miniszteri padon vagyunk, ez bizonyítja,
hogy a koronát szolgáljuk, a király hívei
vagyunk. (Taps). Goga ur pedig először
legyen konzekvens. Gondolja meg, mit
tett ő a belügyminisztersége alatt. Ha a
Tara Noastra normálisan fog írni, ak-
kor mi minden további nélkül engedé-
lyezzzük annak megjelenését.

Erre Iamandi és Goga között hosszas
vita folyik le, majd Macaveacu többségi
a pénzügyi gárda szerepével kapcsolat-
ban jelent be interpellációt.

Madgearu kéri, hogy a képviselők in-
terpellációira válaszoljanak.

Áttérnek a napirendre. Hügel a német
párt nevében a globális adó törvényjavas-
latához szól hozzá a kisiparosok és kis-
kereskedők érdekében és kéri a kormány
támogatását.

Ma kerül szenátus elé az
új államvédelmi törvény

Bucuresti, március 22. Antonescu igaz-
ságügyminiszter ma fogadta a sajtó kép-
viselőit, akiknek beszélt az új államvé-
delmi törvényről, amely holnap kerül a
szenátus elé.

A miniszter hangsúlyozta a törvény
fontosságát. Kijelentette, hogy hasonló
törvények nagyon jól beváltak más or-
szágokban is és reméli, hogy a törvény
alkalmat fog nyújtani a fiataloknak, de
másoknak is, hogy meggondolják magu-
kat, mielőtt államellenes organizációkba
lépnek be.

VILÁG TÜKRÉ

A metamarxizmus, vagy az „árja" négek és „árja" arabok hitvallása

Irta: Dr. Silbermann Jenő

Párizs, március 22. Az ellenforradalmi
korszak egy egészen sajátágosan korlá-
tolt horizontu nemzedéket nevelt, ame-
lyik magát metamarxistának nevezi. A
metamarxizmus főfészke Középeurópa, de
számos hive akad Angliában, Japánban,
sok más helyen, sőt Franciaországban is.
A metamarxizmusnak alig van elméleti-
leg kiépített rendszere, éppen ezért ha-
tártalan szeretettel és lelkesedéssel ragasz-
kodik hozzá a fasiszta érzelmű ifjuság.
Kusza és zavaros gondolatok tönktelege,
amelyek mögött mégis lappang egy ön-
magának kérdőző követelés, amelyről le-
tagadni nem lehet, hogy őszinte és hogy
a fasiszta ifjuság ama része is, amelyik
nem kap közvetlen anyagi támogatást a
„partokfeletti" pártkasszákból, átérzi és
hiszi.

Ime, hosszas érdeklődés, kikérdezések,
keresztkérdések és elemzések után végre
sikerült megállapítanom, hogy mi is eme
„metamarxizmus" lényge, amelynek csak
szájról-szájra járó szövegei, vezényszá-
vai, literáris és politikai megnyilatkozásai
vannak, mely csupán elméleti rend-
szer nélküli perverz aktivizmus és amely-
nek éppen fanatikusán intellektuális be-
állítottsága teszi a létét.

A metamarxisták úgy vélekednek,
hogy a külső (exogen) okok, amely a min-
denkori társadalmi rendszer szerkezeté-
nek hatásai folytán formálják az egyé-
nek sorsát, jellemét és értékét, egészen
másodrendűek, míg az emberben élő bel-
ső (endogen) okok, amelyek tehát faji
származás, tisztán biológiai hatások ré-
ven alakítják az egyének, illetőleg család-
dok sorsát, jellemét, értékét, nemes fej-
lődését, vagy degenerálódását, tisztán
ezek bírnak elsőrendű fontossággal. Ép-
pen ezért a társadalmi szerkezetnek olyan-
nak kell lenni, amilyen a magasabb ren-
dű, a nemesebb embertípus kitenyészését
szolgálja. A társadalmi rendszer célja,
rendeltetése egyedüli feladata ez az em-
bertenyésztés. Termelés, fogyasztás, pro-
fit, krízis, tüke, munka, stb. csak marxista
frázisok. A metamarxisták Hitlerért
és Mussoliniért rajonganak, az antiparla-
mentarizmus hívei és az a meggyőződés-
sük, többet ér egy diktátor véleménye,
mint egy ötszáz tagu korrupt és ostoba
parlament szócséplése. A népszavazás
(referendum, mint Svájcban) szintén nem
talál tetszést a szemükben, szerintük ez
még a parlamentarizmusnál is elavul-
tabb módszer. A diktatura hívei és pont
Hitler a meg Mussolini találják alkal-
masnak arra, hogy az emberiség jövőjét
biztosítsák. Ugy látszik, nemesak a
marxista frázisok, hanem a gyujtogatás,
rablás, gyilkosságok, hóhérmunka, a
könyvmáglyák lángja, mindez mellékes,
az embertenyésztés szertartásában, tulzó
biológista álláspontjuk mellett a meta-
marxisták az antihumanitás, elszántá hi-
vei. Szerintük az egyén semmit sem szá-
mit, az osztály, a társadalmi réteg sem,
csak a totális kollektívizmus, amelynek
egyetlen célja az előkelő, nemes fajta
kitenyészése, bármily áron, akár hullá-
kon, szenvedéseken és gyötrelmeken ke-
resztül.

Hogy a „gépművelő intellektuális
marxizmus" ellen szórt egyéb dörgedel-
mes szövegeket mellőzöm, — ez kb. any-
nyit jelent, hogy az ellenforradalmi ifju-
ság minden áron érvényesülni akar és
egyéb elfogadható okot az előre törésére
nem talál, mint azt, hogy az ő sexuales
élvezeteinek az egész társadalomtól való
finanszírozása az emberiségre létkérdés,
mert e kiélés nyomában születik meg az
az előkelő nemes fajta, amely a kérdéses
„embertenyésztési" program" végső magas
célja. Azt hiszem, nem is a cél, hanem a
módszerek és eszközök alkalmazásának
monopoljoga futi az ellenforradalmi ifju-

Szovjet-Oroszország április 10-én bejelenti Genfben, hogy belép a Néps- szövetségbe

Genf, március 22. A Népszövetség lap-
ja, a Journal des Nations, a moszkvai
hivatalos tájékoztatásokkal szemben fenn
tartja azt az értesítést, hogy a szovjet
az április 10-én kezdődő népszövetségi
tanácsi ülészakon be fogja jelenteni be-
lépési szándékát. A lap hangoztatja, hogy
a szándék bejelentésének nincsenek for-
mai akadályai.

A párizsi Petite Parisienne beavatott
forrásból szintén azt a hírt közli, hogy a
szovjet utóbbi napok folyamán a hatal-
mak kormányainál és Genfben tapogató-

zott afelől, miként fogadnák népszövet-
ségbe lépési szándékának bejelentését.

Az Echo de Paris párizsi lap állást
foglal a szovjet Népszövetségbe lépésével
szemben. Azt hangoztatja, hogy a belé-
pés csak a szovjetnek fog használni, mert
újabb külön biztosítékokat szerezhet ha-
tárainak tiszteletbentartására. A lap óva
tosságra inti a hatalmakat, kívánatosnak
tartja, hogy jól fontolják meg a belépés
kérdését, mert előnyt alig jelenthet, ez-
zel szemben újabb széles teret nyer agi-
tációs céljai szolgálatában.

ságot. Mivel ennek az ellenforradalmi áffuságnak valami egyéb nagy gondolata eszméje, intellektuális képessége nincsen, tehát felajánlja a társadalomnak azt, a mije van, de természetesen nem óhajtja sem a parlamentre, sem a tömegekre, sem pedig valamilyen intellektuális rassorra bízni a döntést, vajjon ezenfelül van-e még, volna-e még más célja is az emberiségnek, mint az ő tervük? Inkább keres magának egy diktátort, aki mint a tenyészistálló korlátlan ura elzavarja a konkurrensokat az utból. Ha pedig renitensek, le is bunkózza őket, mert nem a nemes fasioi megbízható és fajilag kiváló tagjai. Tehát szénát, zabot nem kaphatnak, a szaporodásból ki vannak zárva, az igát ellenben kötelesek huzni, mert hisz sorsuk alá van rendelve a nagy célnak, már pedig a gyönyörű tenyészpeldányok igazuzására nem émek rá.

A metamarkisták legujabban a pénzről, a pénz stabilitásáról, a deflációról, a pénz szentségéről zengedeznek dítirambusokat. Ugy látszik, valami összefüggésben lehet az emberenyésztéssel, pedig a biológia tanulságai szerint ezt álmodni sem lehetett volna. Nem érttem meg, mi köze az inflációnak, vagy a deflációnak a magasabb rendű emberek kitenyész téséhez és ha igen, azt kellene gondolni, hogy a defláció és a pénz szentsége nem is igen kedvez a faji tervnek.

Amde mégis így van: a metamarkizmus csaknem egyenrangú szentségnek deklarálta a pénzt az emberkitenyésztéssel. Nem az egyetlen érthetetlen paradoxon, amit sugároz. Így ma már egész Párizs azon nevet, vagy bosszankodik, hogy a kameruni és a togói négerék „Heil Hitler!” üvöltéssel köszöntik egymást és fanatikus hívei a horogkereszt tannak. Német agensek fellázították a derék négerket a francia fennhatóság ellen és meghorogkeresztelték a fajilag elmaradt pogányokat, akiket Hitler és Goering lelki fajtestyvérekké avattak, eszerben a frankofóbiáért. Ugyanezt az akcióit megkísérelték Marokkóban is és pedig sikerrel, ahol ennek folytán az árjásított arabok Marabu, Merebi Rebbó vezérlete alatt fölkelést is szerveztek a franciák ellen. Csakhogy a végén ez a mozgalom sem sikerült jobban, mint a cencordetéri esata, mert a franciáknak főlönye keresztülhuzta a metamarkista illuziókat. Ugy látszik, elkésztett a német Krupp, vagy az angol Wickers-egyver szállítmány, vagy pedig nem adtak Marabu Merebi Rebbónak elég fegyvert hitelbe.

A kudarc dacára kétségtelen, hogy van nek immáron „árja-arabok” és „árja négerék”, a metamarkisták színes faju fegyver- és faji-társai. A metamarkizmusban nincsen logika, ez éppen az ereje! A meghorogkeresztelt arabok és négerék árják, míg a franciák és a zsidók semíták a metamarkisták tanai szerint. Ez a faji etnográfia relativitási elmélete. Sőt vannak ma már árja zsidók is, t. i. azok, akik részben finanszírozzák a fasiszta metamarkizmust, részben Svájcba sibiolták ki a metamarkista diktátorok összekuporgatott pénzeit, amiket a nemzeti kartellek leltáraiból néha valahogyan lecsipegetnek, bizonyára nagy titokban, mert különben demokrata korrupció lenne.

Sajnos, nem csak egyes zsidó körökben, de még Franciaországban is terjed már a metamarkizmus. Rendesen azzal kezdődik, hogy a konzervatív sajtó ostorozni kezdi az intellektualizmust és a humanizmust, mint a mik a tárgyi biológiai igazság és a jogosság útjában állnak. Marcel Prévost és egyéb akadémiai tagok már sebesre kapargatják a „Paris Scirban” és egyéb efféle sajtók hasábjain a szellem, a logika és a könyörület tanait. A concordet-ésatot megelőzőleg lelkesülten árulgatták a rikkancsak a friss veretű antiszemita lapokat. És bizony akad már Párizsban is sok híve, az antiparmentarizmusnak, a metamarkizmusnak és a pénz feltétlen diktatúrájának. Amde Franciaország népének zömében nem talált visszhangra se a fasiszmus, se a metamarkizmus. A fáma ugyan azt regéli, hogy ugy a fasiszták, mint a baloldaliak titokban fegyverkeznek és polgárháborúra készülődnek, amde ahogyan a mai helyzet mutatja, itt egyelőre se balra, még kevésbé jobbra nem billenhet a mérleg. A francia köztársaság nemesak hogy oázis maradjon a fasiszta sivatagban, hanem alighanem elég erős ahhoz is, hogy Európában az egész fasiszmust likvidálni legyen képes. Ezt a történelmi misszióját valószínűleg nem sokára be is fogja tölteni. A fasiszmus likvidálása előtt, ugyanis nem várható, hogy a kontinens gazdasági szekerét ki lehessen emelni a kátyuból, ahová a nemzeti finanszírturák korszaka szorította.

Az ir szenátus elvetette a fasiszta kékinges szervezet feloszlására vonatkozó javaslatot

De Vaiea első komolyabb kudarca

London, március 22. Dublinból jelentik, hogy az ir szenátus 30 szavazattal 18 ellenében elutasította a fasiszta kékinges szervezet betiltására vonatkozó kormányjavaslatot.

A szenátusi leszavaztatás De Vaiea első komolyabb kudarca. Az alkotmány rendelkezéséhez képest 15 hónapon belül nem lehet törvény a kékinges szervezet betiltásából a szenátusi elutasító állásfoglalás miatt, ha csak el nem rendelik az új választásokat.

Svájcban óriási arányú kommunista propaganda kezdődött

Bern, március 22. A szövetségi közgyűlés ülést tart, amelyen meg fogják választani a lemondott Haeblerin szövetségi tanácsos utódját, aki átveszi az igaz

Ujabb berni jelentés arról számol le, hogy több lap közlései szerint Moszkvából a franciaországi kommunisták kezén át nagyszámú pénzek érkeznek svájci kommunista propagandára, amelynek fő feladata elsősorban a hadsereg forradalmisítása lenne. A leleplezésekkel kapcsolatban házkutatások folynak Svájc több városában.

Select: AVE MARIA

Select: AVE MARIA

A Poale Cion megsemmisített mandátumainak visszaadását követeli a bécsi hitközség elnökségétől

Max Adlert szabadlábrahelyezték, dr. Tandler professzort letartóztatták. A szövetségi igazságügyminiszter a bírói karnak zsidóktól való megkülönböztetését igéri

Bécs, március 22. Annakidején megírta az Uj Kelet, hogy a februári események kapcsán a hatóságok őrizetbe vették dr. Max Adlert, a híres szociáldemokrata teoretikust és a bécsi egyetem nemzetgazdasági professzorát. Legujabb jelentés szerint Adlert a rendőrség szabadlábrahelyezte. A zsidó sajtó ezzel kapcsolatosan megemlékezik arról, hogy Max Adler az utóbbi években közismerten meleg szimpátiával kiérte a palesztinai zsidó építők munkáját. Ez különösen „A nemzeti és a szocialista eszme viszonya” című munkájában jut kifejezésre, amelyben teljes mértékben magáévá teszi a poale cionista álláspontot a zsidókérdésben. Legutóbb Mendel Singer, az ausztriai cionista munkásmozgalom vezérének „A palesztinai véres események és a nemzetközi szocializmus” című brosurájához írt előszót, amelyben lelkesedéssel tett hitet a hechaluc-mozgalom mellett.

helyezték Mendel Singert, a bécsi Poale Cion vezérét, akit a szocialista cionista szervezetek feloszlására képesek vettek őrizetbe. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint Mendel Singer szabadlábrahelyezése után nyomban felkereste dr. Desider Friedmann, a bécsi hitközség elnökét és tiltakozó memorandumot nyújtott át neki a Poale Cion hitközségi mandátumainak megsemmisítése ellen. Mendel Singer tiltakozó átiratában rámutat arra, hogy a Poale Cion jelölések a hitközségben a szociáldemokrata párt akarata ellenére és a cionistákkal való előzetes megegyezés alapján történtek. Kifejti, hogy maga dr. Friedmann elnök is rá kellett, hogy mutasson a hitközségi eljárás alakuló gyűlésén arra a körülményre, hogy a Poale Cion nem törődött a szociáldemokrata párt nézetével és arra törekedett, hogy továbbra is fenntartsa az együttműködést a polgári cionistákkal. Eppen ezért nem lehet azt állítani, hogy a Poale

Minden széder asztalon
legyen ott a 102. év óta fennálló
SZILÁGYI ELEONORA R. T.

cég kiváló minőségű kóser כשרי של פסח אף למחרת fajborai és sajtó főzésű seprő és szilvapálinkái, melyek Guttman Márton מר"ה מרדכי גוטסמאן kezelése alatt állanak.

SZILÁGYI ELEONORA R. T. likőr, rumkülönlegességek és puncsszeszgyára

Gyártótelep és közp. iroda: Cluj, Calea Moşilor 22. Telefon: 757 és 366.

Eláruló helyek: Központ Cluj, Calea Moşilor 22. Fiókok Clujon: Piaţa Mihai Viteazul 31, Piaţa Mihai Viteazul 39, Piaţa Mihai Viteazul 20, Calea Regele Ferdinand 37, Calea Victoriei 1 és minden jobb fűszer-, csemegeüzlet és ita mérésben. Turdán fiókunknál: Piaţa Mihai Viteazul 51. Câmpia Turzii: Fraţii Salomon S. A. cégnél.

Vasuti küldemények gyorsan és pontosan lesznek szállítva a számla ellenértékének utánvételeivel.

של פסח
Jutányos, de extra jóminőségű saját főzésű husvéti cognac, seprű, magasfoku szilvapálinka és uradalmi édeskés husvéti fajborok
Bognár és Szánló
Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd. 68-70. Telefon: 332-72.

Cion tagjai a szociáldemokrata párt befolyása alatt állottak hitközségi tevékenységükben.

Mendel Singer kijelenti továbbá, hogy a Poale Cion mandátumok megsemmisítése után is választói bizalmi embernek tekintik magat és dr. Friedmann hitközségi elnök személyében a maga elnökét is látja. Eppen ezért kéri dr. Friedmann elnököt, közölje vele, hogy kinek a kezdeményezésére történt a mandátumok megsemmisítése, vajjon a kormány egyenes kívánságának volt a következménye, illetve, hogy ez a kívánság a hitközség részéről történt hivatalos, vagy nem hivatalos megkerdezés után hangzott el. Végül rámutatott arra, hogy a katolikus egyházak vezetésében a szociáldemokra-

Select: AVE MARIA

ták zavartalanul működnek és megtartották mandátumaikat, kérdi tehát, vajjon a zsidó hitközségben nem lehetett volna ugyanazt elérni.

Julius Tandler letartóztatása
Bécs, március 22. A bécsi lapok szerint foglalkoznak dr. Julius Tandler professzor és szociáldemokrata városi tanácsos letartóztatásával. A tudós a napokban érkezett vissza néhány hónapos japáni tanulmányutjáról és Bécsbe való megérkezése után nyomban őrizetbe vették. Tandler professzor Bécs város népjóléti hivatalának vezetője volt. Szegény zsidó családból származik. A háború előtt azonban kikeresztelkedett a forradalom után pedig felekezeti-külvilégi deklarálta magát. Mindezen nem használt az ellen, hogy a „zsidó” Tandlert támadják benne és már 1921 és 1922-ben parázs botrányokat rendeztek előadásain a német nemzeti és antiszemita diákok.

A bírói kar és a zsidók
Bécs, március 22. Több ízben rámutattunk arra, hogy Bécsben egyre erősebben folyik a hajszja a zsidóknak a szabad pályákról való kiszorítására. Az állami és városi egészségügyi intézményekből már megkezdtek a zsidók tömeges kirekesztését, most a jogászoknál van a sor. Függelennül attól, hogy a zsidó ügyvédi kar ellen szakadatlan agitáció folyik, a bírói kar zsidó tagjai fölött is megkondultak a lélekharangok.

A bécsi országos bíróság esküdtzéki termében tegnap gyűlést tartottak a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatás főbb tisztviselői. A gyűlésen dr. Schusnigg szövetségi igazságügyminiszter is beszédet tartott. Többek között a következőket mondotta:

— Azt hiszem, minden kijelentett fel fogástól mentesen, kifejezést adhatok ama németeknek, hogy különösen a bíráknál igen lényeges az autochton népesség (Bodenständigkeít) kérdése és fontos szerepet játszik a honfiség is. Az igazságszolgáltatás, igényt tart arra, hogy a bírói pálya az autochton népesség keretében maradjon. „Bodenständigige” alatt Ausztriába a aemzsidókat értik.

Kuncz Aladár: A fekete kolosár. Az utolsó évek egyik legnagyobb szenzációja. A tüneményes sikert aratott regény könyvpiaci díszkiadásban, hófehér papíron díszes vászonkötésben, 550 old., az Athenaeum kiadásában 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Levágánál Cluj, Kérjen Athenaeum jegyzéket.

A r
álland
Cluj nemzeti tükrebe
Zsidók

Cluj, március 22. Szerdán este az Uj rendkívüli érdeklődés volt a többségi és kisebbségi életében eddig még számokat közölt népszámlálás négyedül Manóla letében már ismerté városságra, de a városban a román rétegeződött a lakosság, halálozást most láttunk előző kimutatást. magával az előadket abban a sor részletezte, ismert 1919-től 1924-ig tok nem állottak, des népszámlálás 1924-es, az évi születéses megvetőlegesen megárint amikor Cluj a születések száma 1227 volt. Az évi lek volt, ami azt volt lakosra 8,2 sz 1773 házasság volt ságok száma ezer

Megdő letéssel
Kiindulási po számokat, meglepünk a később, m alapján összeállít ben a cluji össz volt, a születések a halálozásoké 1602, tehát az 1924 ben, már csak 5,9 dési arányszám. szama fokozatosan ezer 518 volt a elu 1791, halál 1253, ezrelek. Még jobb szám 1933-ban, ar száma 102.007 léle már csak 1624 (19 1085, vagyis a sz ezreleket tett ki.

A szaporulat a tosan és megdőb kent, ugyanakkor száma egyre nő. zasságot kötöttek 1932-ben 1718-at, A asz szik

A népszámlálá gyon szembetűnő nemzetiségek száma összszaporulathoz mutatja, hogy bá nya a városban a kisebbségek, nunk arányszámuk összes többi nép már fentebb is kaporodott a város szaporulat 527, 19 szám nemzetiség pen oszlák meg:

1931
1932
1933

Összlako
A nagy

1931
1932
1933

A zsid

Ez a feltűnően mutatja, hogy a számokat — a r csak 35,1 a város arányszámuk 67,4 cujon született g

A románság szaporodási arányszáma állandóan nő, a kisebbségeké fokozatosan csökken Clujon

Cluj nemzetiségi elosztása, születési és halálozási arányszáma a népszámlálási statisztikák tükrében. Dr. Vlad városi tisztifőorvos érdekes előadása az Ujságíróklubban

Zsidók között van a legkevesebb tuberkulotikus és a legkevesebb törvénytelen gyermek

Cluj, március 22. (Az Uj Kelet tud.) Szerdán este az Ujságíróklub kistermében rendkívüli érdekességű előadást tartott dr. Vlad cluji városi tisztifőorvos, aki a többségi és kisebbségi ujságírók jelenlétében eddig még ismeretlen statisztikai számokat közölt Cluj népesedéséről. A népszámlálási népesedési adataim eddig egyedül Manóla professzornak az Uj Keletben már ismertett előadása hozta nyilvánosságra, de arról, hogy Erdély fővárosában a román impérium óta hogyan népegeződött a lakosság, milyen ennek születési, halálozási arányszáma, csak most láttunk először hivatalos helyről jövő kimutatást. Hét táblázatot hozott magával az előadásra Vlad dr., amelyeket abban a sorrendben, ahogyan ő azt részletezte, ismertettünk a közönséggel.

1919-től 1924-ig pontos statisztikai adatok nem állottak rendelkezésre, mert rendszer népszámlálás 1910 óta nem volt. Az 1924-es, az évi szaporulat alapján hozzávetőlegesen megállapított statisztika szerint amikor Clujnak 84.412 lakosa volt, a születések száma 1932, a halálozásoké 1227 volt. Az évi szaporulat tehát 693 lélek volt, ami azt jelenti, hogy minden ezer lakosra 8,2 szaporulat esett. 1924-ben 1773 házasság volt Clujon, tehát a házasságok száma ezer lakosként 21-et tett ki.

Megdőböntött visszaesés a zsidó lételek arányszámánál

Kiindulási pontnak véve az 1924-es számokat, meglepő elváltozásokat találunk a később, már népszámlálási adatok alapján összeállított statisztikában. 1931-ben a cluji összlakosság száma 100.945 volt, a születéseké azonban már csak 1829, a halálozásoké 1223, a szaporulat tehát 602, tehát az 1924-es 8,2 ezrelékkel szemben, már csak 5,9 ezrelék volt a szaporodási arányszám. De a szaporodási arányszám fokozatosan csökkent. 1932-ben 101 ezer 518 volt a cluji összlakosság, születés 1791, halál 1253, a szaporulat tehát 5,1 ezrelék. Még jobban süllyedt ez az arány szám 1933-ban, amikor is az összlakosság száma 102.007 lélek, a születések száma már csak 1624 (1932-ben 1791), a halálozás 1685, vagyis a szaporulat már csak 4,3 ezreléket tett ki.

A szaporulat arányszáma tehát fokozatosan és megdőböntött mértékben csökkent, ugyanakkor azonban a házasságok száma egyre nő. 1930-ban Clujon 1552 házasságot kötöttek. 1931-ben már 1618-at, 1932-ben 1718-at, 1933-ban már 1892-öt.

A kisebbség arányszáma csökken, a többségé növekszik

A népszámlálási statisztika egyik nagyon szembetűnő része az, hogy az egyes nemzetiségek szaporulatát viszonyítja az össz-szaporulathoz. Ez a statisztika azt mutatja, hogy bár a románság számáránya a városban lényegesen kisebb, mint a kisebbségeké, a románok szaporulatának arányszáma magasán fölülte áll az összes többi népekének. 1931-ben, mint már fentebb is kitűnik, 602 lélekkel szaporodott a város lakossága. 1931-ben a szaporulat 527, 1933-ban 443 volt. E lélekszám nemzetiségekként a következőképpen oszlik meg:

A románok százaléka		
1931	34,9	53,8
1932	35,0	58,1
1933	35,1	67,4

Összlakosságból Évi szaporulat		
A magyarok százaléka		
1931	49,2	29,9
1932	49,2	27,8
1933	49,1	26,2

A zsidók százaléka		
1931	13,5	12,8
1932	13,4	12,9
1933	13,3	7,9

Ez a feltűnően érdekes statisztika azt mutatja, hogy míg — vegyük az 1933-as számokat — a románok százalékaránya csak 35,1 a városban, addig a szaporulati arányszámuk 67,4, vagyis minden száz újonnan született gyerek közül 67,4 román

volt, míg a magyarok a 49,1 általános arányszámukkal csak 26,2 szaporulati százalékos emelkedést értek el. A zsidóknál 1931 és 1932 között 0,1 százalékos emelkedés mutatkozik, 1933-ban pedig brüszkölő teljes százalékkal alacsonyabb az arányszám. A lakossághoz viszonyítva tehát a zsidók szaporulata is feltűnően kiesik. Ez mutatja azt, hogy a többségi nép állandó szaporodásával ellentétesen a kisebbségi lakosság fokozatosan csökken.

A románság száma nő, a magyarság, zsidóság csökken

Most ismerkedtünk meg először Cluj városa nemzetiségi statisztikájával is. Ez a statisztika a következőképpen néz ki:

Év	összlakosság	román	magyar	zsidó	német
1931	100.945	35.213	49.751	13.545	2436
1932	101.518	35.546	49.910	13.619	2445
1933	102.007	35.874	50.042	13.651	2440

Százalék arányban a statisztika a következő:

Év	román	magyar	zsidó	német
1931	34,9	49,2	13,5	2,4
1932	35,0	49,2	13,4	2,0
1933	35,1	49,1	13,3	2,5

A tuberkulózis arányszáma elenyésző a zsidóknál

A városi tisztifőorvos statisztikát készített az egyes betegségek pusztításairól is a lakosság nemzetiségi elosztása szerint. A nyilvánosság előtt ezuttal a tuberkulózisról számolt be a tisztifőorvos. A hitelesség kedvéért csak az 1931-es statisztika számait vesszük, mert csak azokat állították össze a népszámlálási adatok alapján. A tuberkulózisban meghalt cluji lakosok nemzetiségi elosztása a következő:

Év	román	magyar	zsidó
1931	54	92	11
1932	58	82	10
1933	51	78	13

A statisztika arányszámot is állít fel és pedig minden 10.000 lakosra nemzetiség szerint esett:

Év	román	magyar	zsidó
1931	15,3	18,5	8,1
1932	16,3	16,5	7,3
1933	18,2	15,6	9,5

A statisztika mutatja, hogy minden 10 ezer román közül 18,2 halt meg tuberkulózisban az utolsó évben, míg ugyanannyi magyar, illetőleg zsidó közül csak 15,6 és 9,5. A tuberkulotikus halálos eseteknél a zsidóság számaránya a legkevesebb.

zőbb. Az előadó szerint a világnak a tuberkulózistól legjobban megkímélt városában, Baltimoreban csak 9 ember halt meg 10 ezer közül tuberkulózisban. A cluji zsidóság arányszáma ezt a legjobb statisztikát megközelíti.

Nem kevésbé érdekes a gyermekhalálozásokról készített statisztika. Abszolút számokban ez a következőket mutatja:

Év	román	magyar	zsidó	német
1931	98	117	11	5
1932	104	107	21	5
1933	85	67	17	3

Érdekes a válóperek statisztikája is. Természetesen fokozatosan nő. 1931-ben

Üdít és szepit
Germandrée
Fuder és Crém

142, 1932-ben 144, 1933-ban már 166 volt a válóperek száma Clujon.

Husz százalék a törvénytelen gyermekek száma

A feltett kérdésekre Vlad dr. még néhány jellemző adatot közölt Cluj életéből. A törvénytelen gyermekek száma 20 százaléknak felel meg, tehát Clujon minden ötödik gyermek törvénytelen. Itt is a zsidók vannak jobb helyzetben a többi népekkel szemben, mert míg a románoknál és magyaroknál a husz százalékot is meghaladja a törvénytelen gyermekek száma, addig a zsidóknál a 8 százalékot sem éri el.

Vlad dr. előadását nagy érdeklődéssel hallgatták a jelenlévők. Az Ujságíróklub nevében dr. Krenner Miklós köszönte meg a lebilincselő és tanulságos ismertetést az előadónak.

Elrendelték Stavisky koporsójának exhumálását

Doumergue miniszterelnök szombaton rádióbeszédet mond

Párizs, márc. 22. Doumergue miniszterelnök szombaton a rádió mikrofonja előtt tájékoztatja az ország népét a helyzetről s azokról a közeljövőben várható intézkedésekről, amelyeket a kormány a parlamenti szünet ideje alatt az állami pénzügyi helyzet szabályozása és a költségvetési egyensúly helyreállítása érdekében foganatosítani fog. Doumergue be fogja jelenteni, hogy a kormány nem fogja új adókkal terhelni a lakosságot s a költségvetési egyensúlyt inkább megakartározásokkal kísérni meg helyreállítani.

Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy elrendelték Stavisky koporsójának exhumálását. Tegnap a Stavisky ügy kivizsgálására kiküldött parlamenti bizottság a késő éjszakai órákig folytatta tanácskozásait. A bizottság határozati javaslatot fogadott el, melyben Chéron igazságügyminiszter előtt a bizottság sajnálkozását ad kifejezést, hogy bizonyos személyiségek ellen, akiknek kétségtelenül szerepük volt a Stavisky-botrányban, még mindig nem léptek fel a hatóságok és hogy a vizsgálat igen lassu tempóban folyik. A bizottság továbbá követelte, hogy azonnal indítsák meg az eljárást Barodi de Fouston tábornok ellen és a magasrangú katonatiszt lakásában azonnal tartanak házkutatást. A bizottság ugyanis a vizsgálat során megállapított

ta, hogy a magasrangú katonatiszt szintén Stavisky társaságához tartozott, mert a fezőrkirálynak az volt az üzleti elgondolása, hogy egy ilyen magasrangú katonatisztnak a közreműködése üzleteiben esélytően hat mindazokra, akikkel Stavisky-féle üzleteket óhajtott lebonyolítani.

A Populaire emlékeztet arra, hogy Fouston tábornokot három évvel korábbi szolgálati idejének lejártá előtt maratonul nyugdíjazták, mert bulgáriai szereplése sok kifogásra adott okot. A tábornok szabadságolását, illetve nyugdíjaztatását annakidején a lapok is megírták.

A bizottság továbbá követelte, hogy a vizsgálóbíró sürgősen hallgassa ki Vinson államtanácsost, aki szintén tagja volt a Stavisky-féle társaságnak.

A bizottság előtt az egyik tanuvalomásában súlyosan terhelő adatokat közölt Hulín volt államtitkárról. Hulín, akit annakidején botrányos körülmények között távolítottak el a hadügyminisztériumból, szintén részes volt Stavisky üzleteiben.

A bizottság tegnap újból kihallgatta Proust radikálpárti képviselőt, aki újból tagadta, hogy Staviskytól pénzt fogadott volna el. A tanúk azonban megerősítették azokat az állításokat, hogy a képviselő gyakran volt együtt Staviskyval. A bizottság tagjainak az a meggyőződése, hogy a képviselő minden tagadása ellenére igenis részesült a Stavisky-féle pénzekből.

A Stavisky botrány halottainak száma, úgy látszik, négyre emelkedik. Hubert ügyvéd, aki a múlt héten öngyilkossági szándékból a Szajnába ugrott, haldoklik. Az ügyvéd állapota annyira súlyosbodott, hogy az orvosok feladták minden reményt.

Hilfer-Stalin

B. Irlen: Marxizmus — Hitlerizmus, Két szélsőséges irány kitűnő párhuzama L. 30.—
Coudenhove-Kalergi: Stalin és Tsa L. 30.—
Franz Werfel: Elhívünk-e istenhit nélkül? L. 30.—

Kapható
LEPAGE-nál
Cluj
Vidékre utánvéttel. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Palesztina kirándulása a tel-avivi Levánte vásár alkalmával

A S. M. R. „Regele Carol” gőzösn, indulás: 1934 április 9. Constantáról.

Hajójegyek árai:

I. oszt.Lei 11.200
I. b. oszt.Lei 10.000
II. oszt.Lei 9.100
III. oszt.Lei 3.600

Csak hat hónapon felüli érvényességű utalvelek vizumozhatók. A jelentkezés határideje március 31. Eddig az időpontig az összes iratok, valamint a részvételi díjak beküldendők az E. Zs. N. Sz. központi irodájához: Timisoara IV., Bul. Berthelet 4.

W
a jóminőségű
cognac, seprű,
vívapálinka
husvétii fajborok
Szántó
UJ. Reg. Ferd.
Telefon: 332-72.

demokrata párt
ak hitközségi te
jelentő továbbá,
bandátumok meg
választói bizalmi
gát és dr. Fried
ök személyében a
Eppen ezért ké
közt, közölte ve
nyenezésére tör
megsemmisítése,
nyenes kivánsága.
nye, illetve, hogy
szség részéről tör
nem hivatalos
ngzotte el. Végül
a katolikus egy
a szociáldemokra

MARIA

köndek és megtar
t, kérdi tehát,
szségben nem-e le
t elérni.
ler leartóztatása
A bécsi lapok so
Julius Tanáter
demokrata városi
sával. A tudós a
issa néhányná
nyutjáról és Bécs
ntán nyomban ör
professzor Bécs
talanak vezetője
családból szárm
azonban kikeresz
on után pedig fe
clarálta magát.
t az ellen, hogy
amadják benne és
parázs botrányo
sain a német nem
akók.

kar és a zsidók
Többiben rámu
Bécsben egyre erő
za a zsidóknak a
aló kizsárolására
egészségügyi intéz
szedték a zsidók
most a jogászok
tlenül attól, hogy
ellen szakadatlan
ói kar zsidó tag
dultak a lélekha

iróság esküdtzé
gyűlést tartottak
sz igazságszolgá
A gyűlésen dr.
sz igazságszolgá
rtott. Többek kö
mondotta:
den kiélezett fel
tejezést adhatok
különösen a bi
az autochton né
(át) kérdése és
k a honfiség is.
s. igényt tart ar
a az autochton
radjon. „Boden-
riába a nemzsidó

lete kolosár. Az
gyobb szenzációja
aratott regény
on, hófehér papi
ber, 550 old., az
n 99 lej minden
gy ahol nincs
Athinaeum jogy

Három gyermek és a negyedik a sinaiai per tárgyalásán

Ion Caranica: a fanatikus, pupos zsidónak nézte Geo Londont. Szines felvételek a nagy per tárgyalásáról

Bucuresti, március 22. A sinaiai gyilkosság perének második napját a vádirat felolvasása töltötte ki nagyrészt. A hallgatóság meglehetősen unottan hallgatta a gyilkosság előzményeinek részleteibe menő ismertetését és az érdeklődés csak akkor állott ismét helyre, midőn délután 5 órakor a vádlottak kihallgatására került sor. A gyilkos Constantinescu és két tettestársa vallanak elsőnek. Kiderül, hogy három közül Caranica a legelszántabb.

Szóval maga azt vallja, hogy előbb határozta el Duca meggyilkolását, mint Constantinescu? — teszi fel a kérdést az elnök.

Igen — feleli határozottan az alacsonytermetű macedó-román diák — Rég meggyőződtem arról, hogy Duca a haza, a román nép és a király ellensége és csak úgy segíthetek az országon, ha megölöm...

Epen ilyen határozottan vall a másik két vádlott is. Mindent előre megfontoltak és meggondoltak és nagy körültekintéssel minden intézkedést megtettek, nehogy sikereitől végződjék. Annaira fanatikusok, annyira elhatározottak voltak, hogy az embernek az az érzése, hogy a rendőrség nagyobb körültekintése miatt is nehéz lett volna a merényletet megakadályozni. A vádlottak gondosan ügyelnek arra, hogy viselkedésük tiszteletteljesnek tűnjék a hadbírók előtt. Emellett azonban nem titkolnak el semmit, nem igyekeznek tagadó vallomással kibujni a felelősség alól. Tiltakoznak viszont az ellen, hogy másokat is bekeverjenek ebbe a perbe.

A vád nincs ezen a véleményen. Figyelemesen bontogatja a szálakat, amélyek a gyilkosokat Cantacuzino tábornokhoz és Corneliu Zelea Codreanuhoz fűzték. A főszereplők általában fanatizált gyermekek benyomását kellik: a három tettes még, Cantacuzino tábornok pedig már ismét gyermek.

A szünetben Belimace borvizet üvegből iszik és nevetve kínálja az újságírókat is: nehogy azt higgyék, hogy bor. A vádlottak egyébként cigarettáznak és hozzátartozóikkal beszélgetnek. Corneliu Codreanu, a „kapitány” odaép hozzájuk és dorgálja őket.

Ne beszéltek folyton a liberálisokról. A többi pártok sem jobbák. Használatuk inkább általánosító kifejezések.

Ignat tábornok a hadbírók elnöke, belépőjegyeket ír alá. Cantacuzino tábornok napfördőt vesz a folyósó egyik ablakában. Az öreg Codreanu, a tanár ur olvas. Wallace-nek „A világító kules” c. regényébe mélyed el és annyira lekötő a dolog, hogy le sem teszi kezéből, amíg be nem fejezi. Szokatlanul nyugodtnak látszik.

A tárgyaláson Constantinescu színesen írja le, hogy bántalmazták vallatása során. Amikor az uccán vitték őket, egyik liberális mérsáros meg akarta lincselni őket. Az örök védelmükre keltek, de a támadók mégis megverték őket. — Hát csak a liberálisok között vannak mérsárosok? — kérdi Costandache tábornok.

A lincselés akkor közhangulat volt — szól közbe Hotineanu ezredes, ügyész. — Liberális közhangulat — vág vissza Constantinescu.

Belimace a macedó-románokat védi. — Sokszor vetették szemünkre Caranica: együtt, hogy nem vagyunk románok, csak macedón terroristák. Visszatartjuk az összes macedó-románok nevét ezt az állítást. Senki nálunk jobb román nem lehet.

Caranica, a legfanatizáltabb három közül, valami fantasztikusnak látszó beszégetésről számol be, amelyet állítólag Iamandi belügyi alminiszterrel folytatott volna letartóztatása után. Iamandi állítólag kijelentette, hogy a Vasgárda feloszlátása külpolitikai megfontolásból következett le.

Ime, egy újabb bizonyíték arra, hogy bennünket a franciaországi szabadkőműves zsidók nyomására oszlattak fel.

Azután elmondja, hogy a börtönben egy kis pupos és nagy, derék ur elé vezették, hogy intervjút adjon nekik. Ő tiltakozott ez ellen, mert a kis pupos szemmel láthatólag egy ronda zsidó volt.

Kiderül, hogy Geo London, a párizsi Le Journal világhírű riportere látogatta meg a börtönben a gyilkosokat. Kísérétében M. Condruş képviselő volt, aki ugyan csak egyik francia lap bucaresti munkatársa. Geo London annak idején hasáboos riportokban számolt be lapja hasábjain a gyilkossággal kapcsolatos eseményekről.

Tehát a francia zsidók ellenőrt küldtek le, hogy lássák, vajjon Duca becsületesen eleget tett-e a parancsoknak — vonják le a végső konkluziót a vádlottak.

Stere Ciomettirol is szó esik. Ezt a fiatalembert, aki a volt Vasgárda egyik legodaadóbb híve volt, a gyilkosságot követő napon holtan találták meg. A védelem a halotti bizonyítvány és a bon-

Óriási arányú autógyári és vasutas-sztrájk fenyeget Amerikában

A következő 24 óra óriási erőpróbája lesz az amerikai gazdasági élet döntő tényezőinek

London, március 22. Amerikában autógyári sztrájk veszélyén kívül vasutas-sztrájk is fenyeget, miután a vállalatok 15 százalékos bérlésállítást, az alkalmazottak pedig 20 százalékos béremelést követelnek.

Most tárgyalások vannak folyamatban az ideiglenes béregyezmények további meghosszabbításáról. Ha a meg egyezés nem jön létre, állami bizottság kap megbízást a konfliktus eldöntésére.

Érthető ezek után, hogy feszült izgalommal várja egész Amerika a legközelebbi huszonegy óra fejleményeit, amelyek el fogják dönteni, hogy sikerül-e Roosevelt elnöknek végső erőfeszítéssel megátolnia az automobilmunkások és a vasutasok sztrájkját, vagy pedig

olyan arányú munkabeszüntetés lesz Amerikai ipari központjában, amelyre nem volt még példa a bérharok történelmében.

Attól tartanak, hogyha a sztrájkklavina megindul a detritói autógyárakban, akkor hamarosan el fogja önteni az egész amerikai kontinentet és a sztrájkolókhöz csatlakozni fognak az acélgyárak, rézbányák munkásai is.

Az autósztájkoknak tulajdonképpen már ma meg kellett volna kezdődnie, azonban az elnök drámai fellépésének sikerült 24 órával kitolnia a munkásvezérek sztrájkparancsát. Az elnök telefonon magához kéréte William Greent, a Szakszervezeti Tanács elnökét és Michael Collinst, a szakszervezetek főtitkárát, akikkel több óra hosszútanácskozott a Fehér Házban. Miközben a tanácskozások folytak, az elnök erőes és meglehetősen éleshangu táviratot intézett az automobilgyárak és a vasutársaságok vezetőihez, melyben keserű csalódásának adott kifejezést afölött, hogy a tárgyalások eddig nem vezettek eredményre.

Roosevelt fenyegetése Az elnöki táviratban burkolt fenyegetés is volt. A vizsgálóbizottság kiküldése természetesen kellemetlen lenne a vasutársaságoknak, éppúgy, mint az automobilgyárosoknak, mert a bizottság megvizsgálja a vállalatok üzleti könyveit és megállapítaná, hogy milyen munkabérek mellett tudták a vállalatok munkájukat haszonnal folytatni.

Állítólag a vasutársaságok már-

Magyar Színház

24-én, szombaton 9 órakor, 25-én, vasárnap d. u., 25-én, vasárnap este fél 9-kor:

Hóstiti lakodalom

Eletkép a földészek esküvőjéről. Összeállította: VASARHELYI JÁNOS. Bemutatják hóstiti leányok és legények. Közreműködik a 150 tagú földészdalárda és cigányzenekar.

Bevezeti: Vásárhelyi János. Rendező: Réthelyi Ödön. Minden előadáson rendes helyárak.

jegyzőkönyv becsatolását kéri a per irataihoz. A vád ehhez a kéréshez ugyan csak hozzájárul.

Lassan fellebben a fátyol a Vasgárda mozgalom misztériumáról. Ma már az az érzése az embernek, hogy nem is volt oly veszedelmes ez a komplot és hogy a vezérek legalábbis tuloznak, amikor arról beszélnek, hogy 200.000 hívő állott a hátuk mögött.

Iamandi belügyi alminiszter mondotta a kamarában:

— Megbirkóztunk ezzel is és visszadjuk a nyugalmat a lelkeknek. (dr. k. b.)

is beleegyeztek abba, hogy január 1-ig meghosszabbítják a jelenlegi munkabérekét.

Visszont a vasuti munkások szakszervezetének vezetői olyan kijelentéseket tesznek, hogy a jelenlegi béregyezményt nem fogadják el tárgyalási alapul.

A munkások béremelést követelnek az egész vonalon.

A vasutak vezetői ezzel szemben azzal érvelnek, hogy a gazdasági krízis következtében a vasuti forgalom rendkívül megesappant és a teheráruforgalom olyan kicsi lett, hogy az Egyesült Államok valamennyi vasutársasága veszteséggel dolgozik. Ezzel szemben ugyanezzel az érvel nem háríthat az automobilipar, amely kétségkívül erőteljes fellendülést mutatott az utolsó hónapok alatt. Visszont az autógyárak munkásai egyéb követeléseket is támasztanak. Követelik a 30 óráshoz kiegészítést és a szervezkedési jog elismerését.

A nagy leszámolás előtt Kétségtelen, hogy az elnök a munkások állapontja felé hajlik. Bizonyos mértékben Roosevelt radikálisabb munkáspárti politikája adott tápot a szak-szervezetek erőes követeléseinek.

A rövidebb munkahét és a magasabb munkabérek egyik alaptétele a roosevelti politikának.

A gyárosok azzal a szemrehányással illetik az elnököt, hogy meg akarja semmisíteni a nagytőkét és politikai előnyökért feláldozza az ország gazdasági érdekeit. A politikai érdekekre való célzás arra vonatkozik, hogy

az American Federation of Labour (Szakszervezetek Szövetsége) öt millió tagot számlál és ez a hatalmas szervezet teljes erőes támogatja az elnököt.

Ilyen körülmények között igen nehéz lesz a béke helyreállítása munkások és vállalkozók közt. A bérharcba általános elvi és politikai kérdések is belezúsznak és mind a két fél el van szánva arra, hogy leszámol a másikkal. A legközelebbi 24 óra tehát mindenképpen hatalmas erőpróbája lesz az amerikai gazdasági élet döntő tényezőjének: a hatalmi pozícióját féltő nagyiparnak és az „amerikai életstandard”-jáért aggódó szervezett munkás-

ságnak. Newyork, március 22. Roosevelt elnök Washingtonban magához kéréte az autógyári vállalatok delegátusait. A newyorki lapok szerint a munkaadók változatlanul vonakodnak attól, hogy elismerjék tárgyalófélnek a munkásszervezeteket és így a nagy autógyári sztrájk aligha maradhat el.

A gyufagyár pere a rendőrkvesztoral. Ma délelőtt egy elegáns magánautó állott meg a törvényszék előtt és Pulca rendőrkvesztor szállott ki abból. Pulca felsietett a második emeleten levő negyedik szekció tárgyalótermébe, ahol már éppen várták, hogy a sorra kitűzött tárgyalást megtarthassák. — Megjelentem vádlotti minőségben — fordult mosolyogva a rendőrkvesztor az ügyész felé — és megállott a bírói asztal előtt. Az elnök egymásután szólította a per vádlottjait: Pulca Viktor rendőrkvesztor, Erdélyi Viktor végrehajtó, Bánfi Lajos tisztviselő. Megérkeztek a vádlottak képviselője, dr. Anca Cornel is. A magánvádat a gyufagyár képviseli. A gyufagyár hivatalos hatalommal való visszaesés címén tett feljelentést, mert a mult év februárjában Pulca rendőrkvesztor, aki akkor még rendőrkomiszár volt, két rendőr és egy végrehajtó kíséretében az iparhatóság ítélete alapján megjelent a gyufagyárban, hogy a Bánfi Lajos tisztviselőnek megítélt 114 ezer lejt végrehajtásáért. A gyár megtagadta a pénz kiadását azon a címen, hogy Bánfi egyik hitelezője már lefoglalta az összeget. Mint hogy a gyár nem tudta valószínűsíteni ezt az állítást, a hivatalos személyek utasítására Porsche László lakatos felnyitotta a gyár kasszáját és a kiszállott rendőri bizottság 140 ezer lejt kivett a kasszából és pedig 114 ezer lejt a megítélt követelésre, a többi a felmerült költségekre. A gyár igazgatósága hivatalos hatalommal való visszaesés címén tett feljelentést úgy Pulca rendőrkomiszár, mint a végrehajtó ellen. Az ügyészség azonban nem vállalta a vádat és így az eljárás magánindítványra indult meg. A hivatalos közegek ellen tett feljelentés nyilvánvalóan zaklatási tendenciájú. Az ügy azonban ma sem tud lekerülni a napirendről, mert a magánvádat képviselője újabb bizonyítás lefolytatása végett kéri a tárgyalás elhalasztását. A bíróság ezután tanácskozási vonult vissza és rövid tárgyalás után április 26-ra halasztotta a tárgyalás folytatását.

הודעה

ה'מניעראל וואסער המפורסמת מן „BORSEC” והיי נעשה בשנה זו תחת השגחתי בכלים חדשים והשגחה יתירה אשר והיי כשר לפסח אפי' למהדרין מן המהדרין ועל כל צלוחות י"י חותם שלי.

ה"ק אברהם יהודה הכהן שווארץ אבדיק טאפליצא י"ו

Romanov: Három pár selyemharisnya. Romanov, a jó megfigyelő, könnyed elbeszélő író ebben a művében egy orosz fiatal tudós feleségének nagy lelki megpróbáltatásait, szerelmi játékait és tragikomikus csalódását írja meg. Egy darab élet hol komikus, hol megdöbbentően lecsúszó körképe ez a pompás regény. Ára köve 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

07 egynegyed, ten. április 7.03, máj.

Zürich 32.35—32.70
Newyork 100—105
Párizs 6.58 és fél—
Milano 8.60—8.72
Bécs 23.25—23.35
Brüsszel 23.35
—2.50, Varsó 18.75
—6.60—14. Budapest

Amsterd.
81. Milano 26.58
3.30. Berlin 122.40.
Párizs 20.38, Prága
fél.

mérkőzés, ugyanis
nek egy olyan dá-
ását kérte, amikor
garnitúrája játsszik.
Ezen elő, hogy amíg
ottja a jüszzlávok
fejtezt játsszik, ad-
a ellen Bulgária
sa ki, amint az ta-

ZTIKA

Haggibbor szakosztálya

Az Uj Kelet tud. közsöztével meg-
haggibbor turisztikai
szízes szerep-
zduva, a turiszt-
is meg fog tenni
ság réteget a ter-
nek megnyerje és
ben kerestese fel-
zsdag vidékeit.

sztyál külön súlyt
a hölgyeket ny-
nyerje meg a hu-
ságt is ecéblől a kö-
andó vezetőséget
naggal fogja kiegé-

zikai szakosztálya
p reggel fél 9 órai
ándulást rendez a
esnes—K. smagura-
annyal. Gyülekezés
t. (Calea Victoriei)
Lajos. Vendégeket
ikai szakosztály.

TAN

PASIV

291.727.416,54
155.211.875,24
3.188.917,—

20.192.221,52
6.476.544,—
6.796.974,30—

CREDIT

1.101.906,—
57.826.157,31

58.928.063,31

RGHIU

Egy erdélyi zsidó család utja

Öreg, aszott, kicsi asszonyka, bottal topogva járta a város forgalmasabb utcáit, szinte hozzáalpulva a falhoz. Szemeit fölvetett a szembe jövőkre. Kutatta, ismerőse és a kémlő pillantásokban a kérés:

— Lásd, hová jutottam!

Szegyenkező tartózkodás volt a szemek pillantásában. Az öregasszonyon kopott selyemből divatjamult, de csínnal elkészített ruha és kabát. Az egész egy itt felejtett, késői Biedermayer.

Napokkal ezelőtt eltűnt az uccáról, valahol összeesett, bevitték a kórházba és — amint azt az Uj Kelet megírta — rövid haláltusa után meghalt. Krausz Mayerné, aki Gyalui Rosenberger-leány volt, eltűnt a város areulatóból. Egy darab történeti romantikát nyelt el vele a föld, amelyből mindnyájan vétettünk és amelynek mindnyájan visszaadattunk.

Erdemes megállni pár percre a halott előtt, érdemes visszanezni az éveket, amelyekben a Krausz Mayerné a fűszadalom termelésének legjavát élvezte, érdemes elmélkedni idők viharzásán, amely a hitbizományi kastélyból besodorta a városba. Nagyuri bőségből a kegyelem szférájába.

Apja, Gyalui Rosenberger Bernát, egykori szabadságharcos a múlt század derekán került Gyaluba, bérlete az Eszterházy grófok családi birtokát mindaddig, amíg annyi pénzt gyűjtött, hogy örökön megvehette a roppant területű fekvéseket, az ősi kastélyal, amely valamikor fejedelmi tulajdon volt és adományozás útján jutott magnáskézre. Királyi engedély lett hozzá, hogy a birtok fölszabaduljon a hitbizományi kötelek alól.

Hogy a zsidó teljesen magáénak mondhatta a feudális urak egykori vagyonát.

A nagy vagyonnal együttjárt a nagy uri tempó. Négylovas hintó, vagy bártár, lőbériás kocsisal, nagy vendégségekkel, kártyacsatákkal, urambátyám-barátkozásokkal.

Rosenberger Bernát egyszerű zsidó ember volt, minden szellemi pallérozottsága a Biblia és valami kevés a Talmudból, ahogy azt az ő idejében ezeken a zónákon tanították. Konzeratív. Zsidó alkalmazottjai nem dolgoztak szombatokon, ő maga kis templomot is építtetett a birtokán, amit — arra az esetre, ha a gyalui hitközség feloszlana — a cluji chevraának hagyatkozott. A négylovasal velezárt a kegyuri jog, amit kiterjesztett saját fajtájának az egyházára is.

Zsidó nevelést igyekezett adni gyermekeinek, de nem ezen az igyekezetén mult, hogy leszarmazottjai mégis átíratkoztak más felekezetekbe.

Az alapítóból hiányzott egy zsidó pozitívum. Nem volt érzéke Gyalui Rosenberger Ignácnak a legértékállóbb zsidó nemesség: a közügyek iránt.

Abban az időben, a feudalizmus hanyatlása és az ipar föllendülése korában, a nagy magánvagyonok paradicsoma években a zsidó gazdagok — Rothschildokról és Goldschmidtekről nem is szólva — adományokkal és alapítványokkal igyekeztek a nagy szociális igazságtalanságok örvényeit áthidalni. Mert nem minden századik zsidónak jutott négyesfogat. A tömeg-zsidó egyfogaton faluzott. Vagy házalt, vagy kis boltoskából, kocsmából élt, ahogy tudott. Kisiparból tengődött.

Ezerhordak, szeszfőzdek, hizlalók, nagy erdőségek, fűreszüzemek ontották a pénzt a Rosenberger családnak és a család feje csak a gyermekekre gondolt. Nem úgy, mint a korabeli Hirsch báró, aki a profit nagy hányadát iskolákra, stipendiumokra, kórházakra adta. Mint később Pesten a Bródyak, vagy Wechselsmann, vagy Kaszab Aladár. Intézmények áldják emléküket.

Mindent a saját, semmit a nép gyer-

meikének. Ez életelv volt Rosenbergeréknél.

Jól nevelt gyermekei voltak.

Egyik fia, dr. Gyalui Bernát Albert ügyvédet 1903-ban a cluji orthodox hitközség elnökévé választotta. Korrekt, jólelkű, talpig férfi. Amikor elnök lett, szombaton nem dolgozott. Idegen pénzt éjszakán át soha nem tartott magánál és szükkülődő üres kézzel nem hagyta el a házat.

Szociális érzéke volt. Egy levelét őrizi barátja, Löffler Vilmos, amit Marienbadból küldött 1903 nyarán. A levél néhány sorát idézzük. Tükre az akkori viszonyoknak.

„Itt Marienbadban a vendégek 70 százaléka zsidó. A göesz rajtuk nem látszik. Sőt a sok rabbin, akik a világ minden népéből itt vannak, sem látszik a nagy elnyomottság. Legföljebb azt lehet rajtuk észrevenni, hogy a sok és jóízű étel kissé nagyon meghízaltta őket. Most soványító kurára szorulnak, hogy pocakjukat eltávolítsák. Hogy aztán a jó sólet újra beleférjen.“

Közhasznu terveit voltak a hitközséggel. Akik ismerték, azt mondják, hogy meg is valósította volna. De meghalt tragikus körülmények között, 1904 augusztusában kintazott Amerikába, a St. Louisban rendezett világkiállításra és kiint a vasúti fülkében szélhűtés érte. Holttestét hazahozták és a családi sírboltban eltakarították.

Ez a nemzedék még megmaradt zsidónak és csak az alapító unokái között indult meg a kiterési folyamat. És sajnosképpen az egyik unoka gyermekei apjuk unszólása ellenére is megmaradt

zsidónak. Két fiatal cionista. Dolgos fiúk, műszaki iparban keresik a kenyerüket és Palesztina felé gravitálnak.

Ime a régi patricius törzs új hajtásaiban. Krausz Mayerné első leánya volt az alapítónak. Férjét, egy huszti zsidót, aki a gyalui birtokon gazdálkodott, már évtizedekkel ezelőtt elvesztette. Hat gyermekét fölnevelte, kiházasította, kiküldte a világba. A vagyon már husz év előtt szertemállott. Dr. Krausz Miksa ügyvéd fia gondoskodott róla, amíg élt. Pár évvel ezelőtt ez a támasza is kidőlt és az öreg asszony, aki a boldog béke éveiben a patinás, csöndes Kolozsvárra négylovasról mosolygott az irigykedőkre, most a zajos városban a szánakozókra mosolygott.

Minden kinese, amit köblén rejtegetett, a család nemesi diplomája volt. Valami jámbor ösztön sugalmazására azt híresztelte, hogy a nemességet a király azért adta, mert Rosenberger Bernát telj kézzel, dus adományokat juttatott a szegedi árvizkárosultaknak. Holott az oklevelet 1888 októberében állították ki, míg a szegedi árviz 1879 tavaszán volt. Kilenc évig aligha vartak a köszönettel. A predikátumot gazdasági érdemekért, talán politikai szolgálatokért kapta.

A kastélyt és a tizenegyezer holdas birtok egyrészt a Baresayak vették meg. Krausz Mayerné a kastély egyik kapukulesát is magával vitte. Ez volt második klenódiuma. A nemesi levél, és a kules.

— Hátha megint visszakerülök — ez volt a sóhaja és a reménve.

Meghalt. Semmit nem hagyott, csak egy mementót a gazdag zsidók számára. Akik kizárólagosan magukra gondolnak. (sz. 7.)

Tudomány-Technica-Gazdaság

5-öd 10-ed áron LEPAGE-nál Cluj

Magyar és világirodalom legjavából olcsó akció

Kérje a nagy akció teljes jegyzékét. Az óriási anyagból párat megemlítünk

1. Ismeretterjesztő művek:

	O dal	Regi ár	Uj ár
Benedek Marcell: A francia irodalom története	364	120.—	30.—
Francé Raul: Élet a termőföldben	152	90.—	24.—
Francé Raul: Biológia	248	120.—	30.—
Kallós, Ede: Görög élet és műveltség	198	72.—	15.—
Rapaics Raymond: A növények társadalma	304	96.—	21.—
Roheim Géza: Magyar néphit és népszokások	342	120.—	30.—
Schmidt József: A nyelv és a nyelvek	240	72.—	15.—
Schmidt József: Ázsia világhossza	288	72.—	15.—
Sebestyén Károly: A római irodalom kistükre	160	72.—	15.—
Solmi Arrigo: Itália feltámadása	240	60.—	15.—
Sombart Werner: Háboru és kapitalizmus	260	60.—	12.—

Sportkönyvtár:

Gáspár Jenő: Atlétika	112	60.—	12.—
Göncz Lajos: Teniszjáték	128	72.—	30.—

2. Ipari és technikai könyvek:

Adorján: Rádió	176	138.—	18.—
Antal: Fényképezési vegyszerek	216	60.—	18.—
Balogh: Gázgépek	128	60.—	18.—
Clementis: Bádogosság	240	132.—	30.—
Diószeghy: Fatechnológia	292	282.—	120.—
Halász: Mi a villamosság	64	18.—	6.—
Hinsenkamp: Műszaki mechanika	292	180.—	60.—
Jalsoviczky: Járműmotorok	228	120.—	42.—
Jung: Fémtechnológia	228	120.—	48.—
Klemp: A bőrpar	178	96.—	30.—
Mihály: Motorkerékpár	180	120.—	42.—
Rohonyi: E'ectrotechnika	124	120.—	30.—

3. Gazdasági könyvek:

Bernátsky: A veteményeskert	280	120.—	36.—
Bernátsky: Gyümölcskertészet	240	120.—	36.—
Bernátsky: Növénykörtan	320	120.—	30.—
Bernátsky: Baromfityénzés	252	126.—	60.—
Bittera: A kukorica	132	60.—	18.—
Bittera: Répatermesztés	160	96.—	21.—
Gyárfás: A szántóföld helyes művelése	88	60.—	12.—
Ignác: A méhészet	260	120.—	60.—
Osztrovszkyné: Szőlő és must	240	150.—	36.—

Szállítás utánvétellel portófelszámítással (25 lej), ha a pénzt előre beküldi portómentesen. Küldheti bélyegben. Siessen: ami elfogy, ilyen áron nem pótolható. Csak úgy élvezze az olcsó árakat, ha erre a hirdetésre hivatkozik.

Kérje a nagy akció teljes jegyzékét LEPAGE-tól Cluj

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MUSORA:

Péntek este 8 óraker: Rigobetto.
Szombat délután 3 óraker: Mignon.
Vasárnap délután 3 óraker: Zsidónó.
Hétfő este 8 óraker: Denevér.

Előadások a Magyar Színházban:

Műsor:

Szombat este 9: Hóstiti lakodalom. (Életkép dalokkal, táncokkal és zenével a földeszek esküvőjéről. Összeállította és bevezeti: Vászárhegyi János. Bemutaják a hóstiti leányok és legények. Közreműködik a 150 tagu földészadalárda és cigányzenekar. Eredeti bemutató.)
Vasárnap d. u. 6-ker: Hóstiti lakodalom. (Másodsor.)
Vasárnap este fél 9-ker: Hóstiti lakodalom. (Harmadsor.)

SELECT-MOZGO MUSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 óraker:
Szombat 3, 5, 7 és 9 óraker:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraker:
Ave Maria, Mélyen megindító film, főszerepben: Dorothea Wieck.

URANIA-MOZGO MUSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 óraker:
Szombat 3, 5, 7 és 9 óraker:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraker:
Ördög szigete. Izgalmas eszelekményű kalandorfilm, főszerepben: Ronald Colman, Ann Harding.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyeszeri költésnél egy sor 1 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Alkalmazásoknál 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak ugy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nagyobb raktárhelyiséget keresünk a belváros közelében. Cim a kiadóban.

Cipőkereskedésbe jömejjelenésű magyar-német-románt beszélő, megfelelő referenciájú segéd azonnalra felvétetik. Ajánlatokat József Emil Tg.-Mures.

Timisoara legforgalmasabb helyén levő régi, jól bevezett férfi konfekció üzlethez megfelelő tőkével társat keresek. Az üzlet esetleg eladó is. Ajánlatokat: „Biztos egzisztencia“ jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Gyermek sportkocsit keresek megvételre. Cimét kérem a kiadóba leadni.

Két szoba konyha, fürdőszoba lakást keresek május 1-re. „Május“ jeligére a kiadóba.

6000 drb., körülbeül 600 négyszögletes területre való, használt „Eternit“ fedélpala hozzávaló idomdarabokkal, kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Értekezni: „Unió“ Szállítási Vállalatnál, Piata Unirii és Iuliu Maniu sarok.

Kóser tej — husvétit is — Simon J. né tejjgazdaságában kapható. Megrendelhető Piata Unirii 20., I. emelet, divatszalonban.

Kezdő fiatal fogorvostárs kerestetik teljes felszereléssel bíró, bevezetett praktiszhoz. Cim a kiadóban.

Orvos kerestetik teleptüfésre, kitűnő helyre, kinek fogorvosi diplomája is van. Cim a kiadóban.

Palesztinába költözöm certifikáltan. Keresem olyan 30 év körüli nő ismeretséget házasság céljából, ki a falusi gazdálkodást szereti, gyermekeszerető s nem hozományal rendelkezik. Teljes című fényképes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „300“ jelige alatt.

HIL

— Ismét vasúti Szovjet-Orosországi kik: Rövid néhány ma a harmadik vas történt Szovjet-Oros reg Moszkva mellett renesztlenség két vezetőt és a fűtőt, halálra ítélték. A tasztrófnál harminc tette, míg 68 súlyos mozás indult annak újabb katasztrófaért ség.

Ha helye akar k

— Nagy tüzész városban. Londonból lentés szerint nagy kótszázaker lakosu. A fábo: készült há „att terjedt el a tü gása alatt már szám állott. Az első jele ember tüzhaltit há sággal elharapódzot.

— Az Állami O osztájának húzási március hó 22-én 1 70.000 lejt nyerte 20.000 nyertek: 9 17848, 18618, 18888, és még 1613 nyere lej között. Össznyer

ROYAL MOZGÓ
Elissa Landi
világi
TITOKZATO

— Az Erdélyi Zsi sedéltutánja. Folyó délután 3 órai kezd Arvagondozó az ide legszebbnek ígérke katolikus gimnázium iránt városzerte na annál is inkább, m növendékei is fognak szebb számokkal. A számunkban közöljü

— A titokzatos As kes film, a kitűnő E Pál játsszák a fősz zött, egy koónián sziv regénye. Erdek ket látunk, a gyarm nyilatkozását. A fil tik. Feltétlenül meg

Arverési hirdetm festmény (Böresök, Molnár, Harsa, stb elárverezve folyó hó szombat) délután 4 sítatit 1. üzletbelyis

Paplanok legolcsó választás STE Cluj, Regele

— Házasság hir. ezuttal hívják meg seit Piri leányuknak urral folyó hó 25-én dän saját házában t (Minden külön érte

— Hetvenhat mill metorszag függő áll ből jelentik: Februá függő államadósága ról 2243 millióra em

— Bágyadt, leve egyéneknei reggel é természetes „Feret a bélmozgást csakh emésztőcsatornában kiüríti, a vérkeringés a gondolkodó- és m

— A dán szenát felállítására ellen szav jelentik: A dán szer gyalja a képviselőh vazott s a párthads tilalmát kimondó tö

Z-FILM SZET

MUSORA:
Rigoletto.
Órakor: Mignon.
Órakor: Zsidóné.
Órakor: Denevér.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

MUSORA:
Órakor: Hóstáti lakodalom.
Órakor: Hóstáti lakodalom.

HIREK

— Ismét vasuti katasztrófa volt Szovjet-Oroszországban. Revalból jelentik: Rövid néhány hét leforgása alatt a harmadik vasuti szerencsétlenség történt Szovjet-Oroszországban. A nemrég Moszkva mellett történt vasuti szerencsétlenség két okozóját a mozdonyvezetőt és a fűtőt, mint jelentették, halálra ítélték. A legújabb vasuti katasztrófa harminc személy életét vesztette, míg 68 súlyosan megsebesült. Nyomozás indult annak kiderítésére, hogy ez a legújabb katasztrófaért kit terhel a felelősség.

Ha helyet akar kapni.

— Ngy tüzvész pusztított egy japán városban. Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint nagy tüzvész pusztított a kétszáz ezer lakosú Hakodate városban. A fából készült házsorokon pillanatok alatt terjedt el a tűz és rövid idő leforgása alatt már számos ház sor lángokban állott. Az első jelentések szerint ezer ember tűzhalált halt a retentő gyorsasággal elharapódzott tüzvészben.

— Az Atlanti Ósztálysorsjáték 5-ik osztályának húzási eredményei 1934 március hó 22-én 17-ik húzási napon. 70.000 lejt nyertek: 40283 és 76735, 20.000 nyertek: 9180, 10199, 16053, 17848, 18618, 18888, 47338, 62553, 73584 és még 1613 nyeresemény 15.000 és 5500 lejt között. Össznyeresemény 30200.

ROYAL MOZGÓban ma, pénteken
Elissa Landi, Lukács Pál
világlágerere:
TITOKZATOS ASSZONY

— Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó mesedélutánja. Folyó hó 25-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel tartja meg az Árvagondozó az idei legérdekesebb és legszebbnek ígérkező mesedélutánját a katolikus gimnáziumban. Az előadás iránt várososszerte nagy az érdeklődés már annál is inkább, mert a neolog óvoda növendékei is fognak szerepelni színdarabok számaival. A műsort a következő számunkban közöljük.

— A titokzatos asszony. Szép és érdekes film, a kitűnő Elissa Landi és Lukács Pál játsszák a főszerepet. A feketék között, egy kőonán zajlik le két fiatal szív regénye. Erdekes, erotikus embereket látunk, a gyarmati élet minden megnyilatkozását. A filmet a Royalban vetítik. Feltétlenül meg kell nézni.

— Arverési hirdetés. 150 értékes olajfestmény (Börsök, Mikola, Jándy, Bitay Molnár, Harsa, stb.) lesz darabonként elárverezve folyó hó 23. és 24-én (péntek, szombat) délután 4 órakor str. Univerzitatii 1. üzletelhelyiségben.

Paplanok legolcsóbban, legnagyobb választékban
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Házaság hír. Princz Jakab és neje ezuttal hívják meg jóbarátait és ismerőseit Pirj leányuknak Lundenburg Károly urral folyó hó 25-én d. u. 1 órakor Turdán saját házában tartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hetvenhat millióval emelkedett Németország függő államadóssága. Berlinből jelentik: Februárban Németország függő államadóssága 2167 millió márkáról 2243 millióra emelkedett.

— Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélmozgást csakhamar megélelenti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.

— A dán szenátus a párhadseregek felállítására ellen szavazott. Kopenhágából jelentik: A dán szenátus közlekedési tárgyalja a képviselőház által már megszavazott párhadseregek felállításának tilalmát kimondó törvényjavaslatot.

— Bombamerényeket követtek el egy berlini fiatalember ellen. Berlinből jelentik: A tegnapi nap folyamán nagy megröszérlést váltott ki egész Berlinben az a vakmerő bombamerény, amelyet Berlin egyik legforgalmasabb pontján követtek el fényes nappal. Az Unter den Linden és az új Wilhelm-strasse kereszteződésénél hadat át autójával a kora délutáni órákban Olivér osztrák filmgyáros és moztulajdonos. A járókelők egyszerre nagy robbanásra lettek figyelmesek, pillanatok alatt nagy tömeg vette körül az autót. A teljesen összeponcsolt autóból eszméletlenül emelték ki a filmgyárost és sofőrjét. Nemsokára a helyszínrre érkezett mentők vették gondozás alá a két sebesültet. A sofőr életveszélyesen, míg Olivér filmgyáros csak könnyebben sebesült meg. Valószínűleg tartják, hogy azért követtek el a merénylést a gyáros ellen, mert a napokban bemutatta filmszínházában a Németországból kiutastott Elisabeth Bergner legújabb filmjét. A rendőrség ötezer márká jutalmat tűzött ki a tettes nyomra vezetőjének.

sürgősen biztosítsa jegyét

— Interpelláció az angol alsóházban az Angliának átadott francia választójegyzék ügyében. Londonból jelentik: Az angol alsóház ülésén kérdést intéztek a kormányhoz az Angliának átadott francia választási választójegyzék tartalmát illetően. Sir John Simon külügyminiszter bejelentette, hogy a kormány most tanulmányozza a jegyzéket s így jelen pillanatban nem áll módjában közléseket tenni.

— Felmentették a hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt rendőr-örmestert. A törvényszék Dunca tanácsa ma hozott ítéletet a hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt Juncan Ion örörmester és két másik rendőrtársának ügyében. A napokban beszámoltunk a már megtartott tárgyalásról. A per sértette Modvalov Anatol orosz származású diák, aki három évvel ezelőtt kilenc másik diákkal együtt szerenádót adott a Mojtör uton. Időközben azonban a helyszínrre érkezett Juncan örörmester két másik rendőrrel együtt és felszólította a diákokat, hogy hagyják abba az éjszakai csendháborítást. A diákok nem engedelmesskedtek a felszólításnak, mire szócsata kezdődött a rendőrök és a szerenádok között, melynek során Juncan revolvert rántott és Modvalovra lőtt, aki nek a go-ly keresztülment mindkét lábán. A diákok vallomása szerint a lövéshez azt a kommentárt is fűzte Juncan, hogy „ha egy lépést tesz, a fejébe is bele lövök”. Pastia ügyész vádbeszédében súlyos büntetést kért a vádlottira, mert szerinte a rendőr jogtalanul használta a fegyvert. Az, hogy a diákok szerenádót adtak — mondja az ügyész —, még nem ok arra, hogy a rendőr közéjük lövjön. Csak abban az esetben lett volna joga használni a fegyvert — folytatja —, ha az élete forgott volna veszélyben, már pedig bebizonyosodott a tanuvalomásokból, hogy ez nem forgott fenn. Ezzel szemben a vádott ügyvédje arra hivatkozott, hogy abban az időben, amikor az eset történt, naponta voltak kommunista letartóztatások és mivel a diákok mind oroszok lévén, oroszul beszéltek, könnyen hihette a vádott, hogy kommunisták. Ugyancsak mentő körülménynek hozza fel, hogy a vádott azon a bizonyos napon késő estig szolgálatban volt és ideges és fáradt volt már. A bíróság hosszú ideig tartó tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint mind a három vádoltat felmentik az ellenük emelt vád alól. Az ítélet ellen Juncan, illetőleg ugy az ügyész, mint a sértett fellebbezést jelentettek be, míg a másik két vádolt ítélete jogerős.

Dívasok kabát-, kosztüm- és ruhaszövetek nagy választékban
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— A zsidó Don Quijotte a bíróság előtt. Közéleg a nap, amikor Lasik Roitschwantz, a zsidó irodalom Don Quijotteja bírái elé kerül. hogy számot adjon tévelygéseiről. Március 26-án, hétfőn este félkilenc órakor ül össze az unitárius kollégium nagytermében az írók és újságírók irodalmi törvényszéke, hogy törvényt üljön Lasik Roitschwantz és az összes többi Roitschwantzok felett. A törvényszéki tárgyalás iránt érthetően óriási érdeklődés nyilvánul meg. A törvényszék rendezése ezen az uton közli a közönséggel, hogy ezuttal nem kézbesít senkinek meghívókat. Miatán számozott helyek lesznek, mindenki jól teszi, ha előre lefoglalja ülőhelyét. Előjegyzéseket a Deutsch M. látzerészeti cégnél (Piața Unirii) és az 505-ös telefonon lehet eszközölni.

az írók és újságírók irodalmi törvényszékére

— Házaság. Keppich Gyula kereskedő kedden, március 20-án tartotta esküvőjét Feldmann Sáriával, Feldmann József ékeszere leányával Petrosaniban. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Regal kávéház tulajdonosa f. hó 25-én délután 4 órai kezdettel nagy műsorrall egybekötött teadélutánt rendez a clujai zsidó iparosok argmenháza javára. A rendezőség minden elkövetett, hogy ezen a jótékony délutánon a közönség a legjobban szórakozzon. Kérik tehát Cluj város zsidó társadalmát, hogy eme az emberbaráti szeretet szolgálatában álló intézmény részére tartandó rendezvényen annál is inkább minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék, mert a jótékony cél mellett nagyon jól fogja magát találni is.

Megérkeztek a legszebb mosószövetek, legújabb mintákban,
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Kín harc nélkül nem adja át Japánnak Mongolia területét. Londonból jelentik: Sanghaj jelentés szerint kínai kormányrésztől kijelentették, hogy Belső-Mongolia veszélyeztetett területeit nem fogják ellenállás nélkül átengedni Japánnak.

— Orvosi hír. Dr. Abraham Lajos nőgyógyász, sebész hazaérkezett, rendelését Regele Ferdinand 43-45. szám alatt újból megkezdi.

— A délafrikai unió kormánya diplomáciai képviselőt állít fel Párizsban és Berlinben. Londonból jelentik: A délafrikai unió kormánya — amint azt Herzog miniszterelnök a törvényhozában bejelentette — közelebről diplomáciai képviselőket készült felállítani Párizsban és Berlinben. Utóbbi a skandináv államok területére is hatáskörrel fog birni.

— El akarják a külföldieknek títani hajózást a kínai belvizeken. Londonból jelentik: Sanghaiban a kínai hajózási konferencián azt a határozatot hozták, hogy javaslattal fordulnak a kormányhoz, tiltsa el a külföldieknek a hajózást a kínai vizeken.

A Bajazzokat a Parasztszücsületet ujtja fel és aztán bucuresti turnére megy a Román Opera

Cluj, március 22. (Az Uj Kelet tud.) Az Opera ezidei szezonja előreláthatólag lényegesen korábban fog befejeződni, mint eddig. A napokban ugyanis Clujra érkezett Faust Mór bucuresti impresszárió, a Rampa című lap főszerkesztője és végignéve az Opera néhány előadását, egy hónapig tartó bucuresti vendégjátékot ajánlott fel Pavel Constantin igazgatónak. Az Opera Mozart Varázsfuvola és Offenbach Szép Heléna parádés előadásait lesz köteles bemutatkozni Bucurestiben.

A szerződés még nem jött létre az impresszárió és az Opera igazgatósága között, de a tárgyalások előrehaladtai stádiumban vannak és értesüléseink szerint vasárnap végleges befejezést nyernek. Az is lehetséges, hogy az Opera már a husvéti ünnepek alatt Bucurestiben fog vendégszerepelni és repertoárjába felveszi a szezon nagy sikerű Strauss operettjének előadását is.

Eppen ezért az Opera igazgatósága kénytelen volt a szezon repertoárját is megszükiteni. A még tervbe volt bemutatott Strauss: Egy új Velencében című operettjét és Bonchielli: Giocondáját már nem tarthatja meg és ezek így a jövő évre maradnak. A megrövidített szezonnak lesznek még azonban előadásai, amelyek számot tarthatnak a közönség érdeklődésére. Kétségkívül zenei eseménynek ígérkezik két mesterműnek: Leoncavallo Bajazzókjának és Mascagni Parasztszücsületének felújítása, amelyre még a jövő hét szerdáján sor kerül. A szezon elején nem mutathatta be az opera ezt a két darabot, mert hiányzott hozzá: a hőstenor. Most az Opera ezt is pótolta. Leszerződött te Ladenu Radu bucuresti fiatal hőstenor, aki ezidei szezonban kétszer fogja énekelni a Bajazzók és a Parasztszücsület tenorszerpeit. Ladenu Radu a jövő szezonra mér le is szerződött az Operához és szerepeltetéséhez Pavel Constantin igazgató komoly reményeket fűz.

A Bajazzók és Parasztszücsület jövő heti reprise parádés szereposztásban megy le. A Bajazzók Nedda szerepét Róza Anna, Silviot Gogu Simonescu. Antoniot Stefanescu Goanga, Petcot Paucan fogja énekelni. A Parasztszücsület Turidóját Ladenu Radu, Alifot Stefanescu Goanga. Santuzzat Tirion Silvia, Lolat Istrate énekl. A próbakat esütörtökön már megkezdtek.

— A konverzió törvényjavaslat teljes szövegének magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandum 24. Ara 40, vidékre 50 lej.

— Insuli amerikai bankár Abessziniá felé igyekszik. Athénből jelentik: Insuli amerikai bukott bankár utban van a Vörös-tenger egyik délnyugati kikötője felé, ahonnan Abessziniá területére igyekszik eljutni.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, március 23.
Bucuresti, 19.20: Lemezek, 20: Filharmonikus hangv. 21.45: Hírek.
Budapest, 6.45: Torna, 10: Felolvasás. 12.05: Zenekari hangv. 3.30: Diákfőóra. 4: Hanglemezek, 4.45: Pontos időjelzés. időjárás. 5: Előadás. 6.30: Wagner: Lohengrin c. operája. 9.45: Hírek, 11.15: Jazz.
Bécs, 19.05: Zenegyveleg, 21.45: Oszt rák zene, 22.45: Táncelemek.
Berlin, 20.30: Brahms: Zongora és zenekari hangv.
Breslau, 20.10: Rádiózenekar.
Langenberg, 23: Kamarazene.
München, 18.30: Csémballojáték.
Varsó, 20.15: Filharmonikus hangv.
Milánó, 20.40: Lemezek.
Róma, 16: Hegedű.
Pozsony, 18.15: Magyar népdalok.
Kassa, 18.30: Lemezek.
Belgrád, 19.20: Népdalok zenekarral.
Prága, 17.05: Négyesek.

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi zionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

UJ KELET *Legújabb hírek*

A sinaiai pör vádlottai egymásután ártatlanságukat hangoztatják

Senkisémet látott, senkisémet tudott semmit, az egész Vaszgárda szelid egyesület volt

Bucuresti márc. 22. A sinaiai per fő-tárgyalása Cantacuzino tábornok kihallgatásával folytatódott. Cantacuzino mindenekelőtt elismerését fejezte ki a katonai bíróság iránt, majd eladta, hogyan került bele a mozgalomba.

Megundorodott a politikai pártoktól, azért lépett be a vaszgárdába, melynek programja az ő eszmei világát is magában foglalta. Amikor egyik leveleiben a kormány eltávolításáról tett említést, akkor távolról se jutott eszébe más, mint hogy ez az ország akaratával és a király hozzájárulásával történik. Fogalma sem volt összeküvérről, ettől a mentalitása teljesen távol áll. Ha hozzájöttek volna Constantinescu és társai, úgy lebeszélte volna gyilkos szándékukról, hiszen Duca jó barátja volt. Azt a levelet, amelyet a vád fenyegetésnek fog fel, szintén csak az iránta való szeretet diktálta.

Elnök ezután szünetet rendel el, mely után Cantacuzino előadja, hogy novemberben is írt egy levelet Ducának, amelyben arra kéri, neveztesse ki az Eforia felügyelőjévé. Ugy ez a levél, mint több más írása, amelyek a volt miniszterelnökhöz fűződő barátságát bizonyíthatják, nincsen bent a dossziében. Duca egyébként állandó aggodalomban élt és ennek előtte kifejezést is adott.

Elnök: Miért fogadta el a felosztott vaszgárdának a vezetését?

Cantacuzino: Nem ismertük el ennek a felosztásnak a törvényességét.

Ezután a vád és védelem között vita keletkezik a törvényesség körül, majd Ignat elnök kéri a vádlottakat, hogy ne tartsanak programbeszédet, mert a bíróság ugyanis tisztában van a vaszgárda célkitűzéseivel.

A mellékszereplők kihallgatása

Azután elsőnek Virgil Ionescu mérnök kihallgatása kerül sorra. A mérnök elmondja, hogyan lépett be a vaszgárdába, hogy ismerte meg Codreanu-t és elbeszéli constantamegyei propaganda útjának eseményeit. Kijelenti, hogy az akkor náluk talált revolvereket rakétadobásra és könnyfakasztó bombák hajtására használták.

December 22-én tartóztatták le és szállították Jilavába, ahol azonban orvosai tanácsra szabadon engedték, miután tüdője megbetegedett. Tud Cantacuzino-Granicerul Ducának írott leveleiről is, de csak tréfiának tartja.

Orvosa tanácsára Sinaiába indult 30-án este párnapos üdülésre. A vonatban tudta meg Duca meggyilkoltatását. Megérkezése után orvosa ágyba fektette, de a rendőrség elfogta és a ploestii ügyészségre szállították, ahol erőszakolt vallomást kellett tennie. Bucurestiben a sziguranám emberségesen bántak vele.

A védelem panasza a sajtó ellen

Az ülést felfüggesztik, majd szünet után Eugen Goga és Sturdza védők tesznek bejelentést. Szerintük a sajtó hamis beállításban hozza le a tárgyalás lefolyását és így különös atmoszférát teremt. Kéri, hogy a hadbírósi bíróság adjon ki kommuniké a tárgyalásról és utasítsa a cenzurát is a tárgyalás teljes egészében való lekötésének engedélyezésére.

Hotianu ügyész: Minden újsgat hozza le az eseményeket, ahogy neki tetszik. A cenzurát sem lehet utasítani.

milyen kritériumok alapján végezze munkáját.

A hadbírósi bíróság ezután visszavonul, majd határozatot hoz, amelyben felkéri a sajtó képviselőit, hogy az igazsághoz hívek maradjanak. Elhatározta a hadbírósi bíróság, hogy átírja a cenzurának, hogy lehetőleg hagyják érintetlenül a tárgyalásról szóló beszámolókat. Azonkívül engedélyezi a védelem részére egy külön gyorsíró is.

A bíróság azután Clime vádlottat

hallgatta ki. A vádlott előadja, hogy egy nappal a merénylet előtt Clujra utazott, ahol felkereste Dan Radulescu egyetemi tanárt, aki akkor nemrég lépett volt be a gárdába. Sétáltak az utcán, majd meglátogatta Sianeu kapitányt és este vonatra isült. Reggel Bucurestiben fogadta a gyilkosság híre. Tudta, hogy le fogják tartóztatni, mire Câmpulungba indult, de utközben fogták el. Kijelenti, hogy őt is erőszakolták vallomása megtételére.

Bombamerénylet készült Göring porosz miniszterelnök ellen

Göring Münchenben megnyitotta a nagy „munkacsatát”

Berlin, március 22. Titokzatos robbanást történt tegnap a porosz belügyminisztérium palotája előtt az utcán. A robbanás messzire elhallatszott és a járőrök rémülten menekültek. Senki sem tudja biztosan, hogy mi történt. Némelyek azt mondják, hogy egy arra haladó teherautó benzintartálya robbant fel és a rendőrség is ilyen irányban folytatja a nyomozást, de mások látni vélték, hogy egy autótáxihoz barnapapírosba göngyölt nagyobb esomago hajították a belügyminisztérium főkapuja elé.

Városszerzte azt beszélik, hogy merénylet készült Göring porosz miniszterelnök ellen, akinek a belügyminisztérium palotájában az első emeleten van a hivatalos helyisége. A rendőri vizsgáló bizottság a helyszínen katonai robbantás szakértőkkel együtt igyekszik földeríteni a titokzatos esetet.

München, március 22. Az épülőfélben levő Unterbaching gépkocsipályán Göbbels dr. birodalmi miniszter megnyitotta a nagy „munkacsatát”. A miniszter rámutatott arra, hogy egy évvel ezelőtt Potsdamban a „nemzeti becsület” ünnepét ülték meg. Ez év januárban a nemzeti szocializmus uralmának egyéves évfordulóját nem díszes fátylasmenetekkel, hanem nagyszabású segélyezési mozgalommal ülték meg. A mai napon sem ünneplünk, hanem újból kezdjük azt a esatát, amelyet az elmúlt évben részben támadó, részben védekező ütközésekben bátran végigharcoltunk. Közös építőmunkánk elmúlt tizenkét hónapja során több mint 2.7 millió munkanélkülinek juttattunk újból kenyéret és foglalkozást.

A vezér most újra felhívja a nemzetet, a munka nagy esatájára. Új háború kezdődik az inség és a válság ellen. A munkások és munkaadók fenntartás nélkül szolgálataiba állottak a nagy építőmunkának és az egész nemzet érdeklődéssel kíséri e hatalmas újjáépítési munka egyes szakaszait. Az egész 1934. esztendő a gazdasági építőmunka jegyében áll. Az első évben megteremtettük a munka politikai előfeltételét. Az új birodalom, amelyben élünk és alkotunk, a vezér műve. Testvéri üdvözlettel köszöntjük őt. A vezér is üdvözli a nemzetet. A vezér és a nemzet egygylettek a Németország föltámadásáért folytatott küzdelemben.

Hogyan nyelte el a földcsuszamlás Oltenesti házait?

Százötven ember maradt a szerencsétlenség következtében élelem és hajlék nélkül

Bucuresti, március 22. A Dimineata kiküldött munkatársa megrendítő helyszíni tudósítást közöl a falciiumegyei Oltenesti faluból, amelyet — mint megirtuk — csak nem teljesen elpusztított a földcsuszamlás. A falu ma a látogató előtt azt a benyomást kelti, mintha 42-ös ágyukkal órákon keresztül bombázták volna. Hatalmas mélyedések, szakadékok keletkeztek, a föld eddigi felülete eltűnt, mintha csak kifordították volna. Costache Lovin gazda háza és szőlője hat méter mélységbe süllyedt alá. Csak a kerítés maradt meg a régi helyén, a kert helyét egy, az összetörölódott rögökkel alakult domb foglalta el.

A falu lakói az első riasztó jeleket látva, eltávolították az istállókból, kretceekből az élőállatokat. Csak a kutyák nem voltak hajlandók követni gazdájukat, most is látható még, amint egy-egy gazda ételt dob le a mélyedésekbe az egykori házak nyomait őrző kutyáknak. Sultana Scurtu asszony elbeszéli az újságíróknak, hogy a falu már két héttel a szerencsétlenség előtt állandó nyugtalanságban élt. A háziállatok sehoggy sem lették helyüket az istállóban és a kutyák éjjel nappal szüntelenül vonítottak. Állatbögés lönyerítés, és kutyaugatás verte fel éjjelről-éjjelre a falu esendjét. A szerencsétlenség Constantin Nestian házánál kezdődött. Délelőtt tizenegy órakor a gazda éppen ekéjét javította, midőn a kerítés mellett alvó házörző kuya hirtelen felébredt és felborzolt szőrrel, irtózatosan vonítva elrohant. A föld alól különös morajlás tört fel. Röviddel ezután a föld lassan könnyedén mozgásnak indult, mint ha csak olajjal kenték volna meg az alját és órákig másfél méteres sebességgel elindult a völgy felé. A házak falai megrepedeztek, a beomlások egymást követették. Azonnal kiürítették a lakásokat, a parasztok igyekeztek legfontosabb butérdarabjaikat és élőállataikat megmenteni. Egész éjszaka fenn voltak, igyekeztek az állatokat lecsendesíteni és elhallgattatni a pániktól megrémült kutyákat, amelyek szakadatlanul vonítottak. Reggelre kelve rá sem lehetett ismerni a falun, mintha csak ismeretlen helyre kerültek volna el lakói.

ZION-LLOYD Bucuresti, I. Bul. Elisabeta 15, et. III. Igazgató: M. Iampolsky.

Olcsó kirándulásokat rendez a Tel-Aviv Levante Messere (1934 április 26—május 26)

I. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel 9000 lej
 II. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel 6000 lej
 III. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel 3600 lej

A kiállításra tekintettel nagykereskedők és nagyiparosok megkapják az angol vízumot 60 font garancia nélkül is. Prospektusok bármikori kérésre.

Három napig tartott a szerencsétlenség. Százötven lélek maradt hajlék és élelem nélkül.

Újabb nagyarányu zavargásokat jelentenek Spanyolországból

Madrid, március 22. Granadában a szindikalisták röpecédulákat osztogattak, amelyekben templomok felgyújtására s a fasiszták kiirtására hívják fel pártbíveiket. Egyik templom előtt bombarobbanás történt. Az explózióknál többen súlyosan megsebesültek. Zavargást jelentenek Tortosából is, ahol a szélsőségesek megrohamozták és kifosztották a városi közpénztárt.

Tovább folyik a francia-angol vámháboru

London, március 22. A Morning Post megálapítja, hogy a francia-angol vámháboru tovább folyik. Lamoureux és a francia kereskedelmi delegáció elutaztak Londonból, anélkül, hogy kifejezték volna hajlandóságukat arra, hogy a tárgyalásokat rövid időn belül újra felvegyék. A lap kritikával kíséri a hivatalos közlemény azon megállapítását, hogy az öt napig tartott francia-angol kereskedelmi tárgyalások igen barátságos szellemben folytak le. Az eredménytelenségből ennek éppen ellenkezőjére lehet következtetni.

— Svédországban betiltják a fogadásokat. Stockholmól jelentik: A svéd kor máj törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé az egyre erőteljesebben terjedő fogadási szenvedély leküzdése érdekében. A javaslat a löversenyeken kívül betilt mindennemű más fogadást, magas pénzösszegre menő büntető szankciókat kíván alkalmazni a törvény megszegőivel szemben.

— Nőttön nő a feszültség a csehszlovák-lengyel határvidéken. Varsóból jelentik: A cseh-lengyel határvidéken több határciúdens történt. A cseh hatóságok szigorított intézkedéseket léptettek életbe a határvidéken, ahol a feszültség nőttön nő. A lengyel kormány a napokban diplomáciai lépést tett Prágában a határciúdensék és a csehszlovákiai lengyel kisebbség ellen alkalmazott szerződésekre ütköző intézkedések miatt.

Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A háboru utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmúltságsabb, legelevenebb, legmaibb alkotása es a regény, a hotesinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 18, Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

10. Telefon: 9-77. Elő Havonta 110, negyed évre 600, egészévre 2 földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre 20. A díjazás szabás sze KELET” az erdélyi asidóság egyetlen na keink utányomását rás megjelölésével en

Amerika a banko

A legújabb amerikai tengerentúli bankrendszer bontakozik ki. A képe bontakozik ki. A és sok tekintetben le országában 1921 január 31 ezer bank közül 95 További három ezer 1933 márciusj általános Miután legtöbbjük vég kerekén 12 ezerre bees bankok veszteséglistáj nem minden második b

Az 1932. év végéig saját tőkéje félmilliárd gyött betétállományuk liárd dollár. Feltéve, ha teljesen odaveszett, a pedig állami segítség megterülnék, az 1932 kár kétmilliárd dollár még az 1933 tavaszán ezer bank egymilliárd hozzá kell számítani. A zett 3 milliárd dolláro átszámítva megfelel A nemzeti adósságának. Szerző s napoleoni há beleszámítva két évszá dott fel.

Az amerikai bankrendszer gyöngéje az, hogy a m ken nagyon elszaporodt. Az 1921 és 1930 közt e önálló bank 85 százalé aluli városban székel, közül körülbelül 22 ezer kereszlet falusi zálogh a mezőgazdasági árak rantott.

A bankesöd egyébké kai hagyomány. 1904-60 bukott meg, tehát éven tenként legalább is egy

A kancellár kizö nyugalmból...

A párizsi Oeuve ír „Mit fog Németország új játszatat készit elő? jelentés szerint a kanyugalmból és harago a franciák nem hajlan nyének felett vitatkozn is rendkívülieknek itél. Hivatalosan tudomás képviseleti hivatalok ország abban az eset rendszabályain, még nem is jön létre.

Kijelenti, hogy Néme és jó lelkiismerettel fe és ilyenformán az 19 alapján áll, amely Ném az egyenjogúságot bizt De Hitler mégis fél az üléstől, amelyen Franc lesz Németország táv helyezezni és Oroszsz solni.

Hitler titkos kívánsá szerelési kérdést, amely hoz jutó el, szeptembe ják Genfben.

Az hiszi, hogy addi szerelési terv egy részé végre lesz hajtvva s akk majd a valóban egyen es a nagyhatalmak me jában.

S akkor feleledne Pa francia és német vez zése.

Ugyátszik, hogy a ka lások során hajlandó francia katonai följényt ország felett...

De Németország főgo félelem marud, hogy O helyet fog elfoglalni G Harmadik Birodalom lesz képez betölteni”.

A jelek szerint ez a jogosult. Oroszország belépése